

San Mateo

Jesucristoi merrab misaamera

(Lc 3.23-38)

¹ Iibe Jesucristoi merrabsrø misaamerai munchimera køn, tru Davidweinkurrimba, Abrahamweinkurrimba amrrub misag.

² Abrahambe Isaacwei møskain køben;
Isaacbe Jacobwei møskain køben;
Jacobpe Judába, nui nunelaimba møskain købig køn.

³ Judábe Faresweimba, Zaraimba møskain køben,
tru uregwei usrimbe Tamar købig køn.

Faresbe Esromwei møskain køben;
Esrombe Aramwei møskain købig køn.

⁴ Arambe Aminadabwei møskain køben;
Aminadabpe Naasónwei møskain købig køn.

Inchen Naasónbe Salmónwei møskaingue.

⁵ Salmónbe Boozwei møskain køben, nui usrimbe Rahab købig køn.

Boozbe Obedwei møskain køben, nui usrimbe Rut købig køn.

Obedbe Isaíwei møskain køben;

⁶ Isaíbe Davidwei møskain købig køn.

Inchen rey Davidba, Uríaswei srain købiibabe Salomónwei møskalø købig køn.

⁷ Salomónbe Roboamwei møskain køben;

Roboambe Abíaswei møskain køben;

Abíasbe Asaiwei møskain købig køn.

⁸ Inchen Asabe Josafatwei møskain køben;

Josafatbe Joramwei mōskain kōben;
 Jorambe Uzíaswei mōskain kōbig kōn.

⁹ Uzíasbe Jotamwei mōskain kōben;

Jotambe Acazwei mōskain kōben;

Acazbe Ezequíaswei mōskain kōbig kōn.

¹⁰ Ezequíasbe Manaséswei mōskain kōben;

Manasésbe Amonwei mōskain kōben;

Amonbe Josíaswei mōskain kōbig kōn.

¹¹ Inchen Josíasbe Jeconíasweimba, nunelaimba mōskain kōbig kōn, tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrowa srua ambub uras.

¹² Øyeeg chab srua amben, Jeconíasbe Salatielwei mōskain kōben;

Salatielbe Zorobabelwei mōskain kōben;

¹³ Zorobabelbe Abiudwei mōskain kōben;

Abiudbe Eliaquimwei mōskain kōben;

Eliaquimbe Azorwei mōskain kōbig kōn.

¹⁴ Azorbe Sadocwei mōskain kōben;

Sadoche Aquimwei mōskain kōbig kōn.

Inchen Aquimbe Eliudwei mōskaingue.

¹⁵ Inchen Eliudbe Eleazarwei mōskain kōben;

Eleazarbe Matánwei mōskain kōben;

Matánbe Jacobwei mōskain kōben;

¹⁶ Jacobpe Joséwei mōskain kōbig kōn. Inchen tru Josébe Maríai keg kōben, tru Maríagurri Jesús kal-laig kōbig kōn, tru Cristo taig.

¹⁷ Inchawei Abraham kōb uraskurri merrab-srø kōlli misaamerai ureemera katøle srøig, srøig kurrab arrubig David kōb uraskatiibe catorce kōbig kōn. Inchen David kōb uraskurri tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrowa srua ambub

uraskatig katøgan catorce treetøwei katøle srøig, srøig misaamera kurrab arrig købig køn. Incha tru israelitasmeran Babiloniamay srua ambub uraskurri tru Cristo kal-lamnegatiibe misaamera katøgan catorce treetøwei kurrab arrig køn.

Jesucristo kal-laig
(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristo kal-laibe øyeeg kuig køn: María nui usrimbe Joséba kasharanrrab misra uñen, Josébe kasharanrrab permøwatø Mariábe Espíritu Santogurri kwanrriig kenamisrøptinchibig køn.

¹⁹ Inchen José tru nui keg kønrrabiibe sølgandø tabig kua, Maríane maya misagwei malau ‘øyeeg kuin køn’ chib kenamarmønrrab, nuinetø niløtø tarømisrøptinchab isubig køn.

²⁰ Nøbe treeg martrab chab isubguen inchen, Señorwei kan ángel piabyu kenamisrabe trenchibig køn:

—José, ñi Davidwei misagugurri arrubig, Marían ñui srain kønrrai utamigwan kørig kui inchimøta cha. Kaguende tru unø tøgagømibe Espíritu Santoin køn cha.

²¹ Nøbe kan møg-unø tøgagøben, truigwane Jesús munchi pasrtrig chibig køn. Nøbe øyeeg wamig kønrrun chibig køn, kaguende nui misagwan kaig mariiløyugurri wesranrrabig kuimba.—

²² Kerrigu øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabigwan Señor truigwan øyah taig nebunrrai treeg kuig køn:

²³ “Kan srusrø mu møøbagucha kimíig kwanrriig kørrømisra, kan unø tøgagønrrun taig.

Truibe Emanuel cha wamig kønrrun” cha,
trenchibig køn.

(Tru Emanuel munchibe “Tiusbe namba pasran”
taig.)

²⁴ Incha José tru piabyugurri kiagasrabe, Señorwei
ángel maig karuig køben treeg mara, Maríane nui
sraín kønrrai kørømarøbig køn.

²⁵ Incha Josébe Marían nui nusrkawan
tøgagømnegatig keeba, sraimba lataig nømui
asrtøga chi marmuig køn. Incha Josébe unane
Jesús munchi pasrøbig køn.

2

*Pørr kal-labgatøsreelø tru estrellameran ashib
kusrebelø Jesúswan ashchab amrrub*

¹ Jesúsbe Judea pirau Belén puebloyu kal-labig
køn, Herodes tru pirau rey køb uras. Inchen tru
uras pørr kal-labgatøsreelø kusreb møguelø tru estrel-
lameran ashib kusrebelø Jerusalén puabe,

² trenchib payibelø køn:

—¿Judíosmerai tru rey kal-labiibe chu tsuh? cha.
Kaguende nambe nui estrellan webarri asha,
køriibala nune tabig waminchab amrruer— cha.

³ Inchen rey Herodesbe trendaigwan mørabe,
ni mumaygucha kømui inchibig køn. Inchen
katø Jerusalén misaamerangucha treetøweim pu-
big køn.

⁴ Inchen reybe sacerdotesmeran karubelanba,
tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba wama, pay-
ibig køn:

—¿Cristobe chu kal-lanrrabig kø?— cha.

⁵ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Judea pirau Belén cha. Kaguende Tius maig karuigwan eshkaBIG Øyah pØrig kØn cha:

⁶ Judea pirau, ñi Belén pueblo-unØbe,
 tru pirau purØ wamindig ciudadamerai utu
 ñibe chigucha kØmØzhig lataig kØnrrab kØmØ,
 purØ nuig kØn cha.

Kaguende ñuinukkurrimbe misagwan ashib karun-
 rrabig kan webattrun cha,
 nai Israel misagwan nØ pera marØb ashib
 pasrØnrrabig.—

⁷ Inchen Herodesbe tru srØmbalasrØ estrellam-
 eran ashib kusrebelan mu ashmØwatØ wama, es-
 trellabe tappe chu uras kenamisrigwan payibig
 kØn.

⁸ Incha nØmune Belénmay Ørabe, trenchibig kØn:
 —TrusrØmay amba, tru unaimburab tab payrri-
 gay cha. Incha wetØrrawabe, eshkarrunrrigay cha,
 nagucha kØriibala tabig waminchab inrrab— cha.

⁹ Tru kusrebelØbe rey Øyeeg eshkailØ ambubelØ
 kØn. Inchen estrella tru pØrr kal-labgatØsrØ asiibe
 nØmui merraptØ ya, yandØ tru unØ tsuim pala
 pasramisren,

¹⁰ tru kusreb mØguelØ estrellan ashabe, truba
 truba kasraarabelØ kØn.

¹¹ Incha yau kebambabe, unamba, usri
 Mariánba ashabe, tØmbØnsra, kØriibala tabig
 wamincha, nØmui ketamelan kura, oro kØben,
 incienso kØben, mirra kØben ketØbelØ kØn.

¹² Incha yandØ nØmune piabyu Herodesweim-
 burab ammØnrrain cha, eshkailØ kua, nØmui pi-
 rausrØmaybe peg maywan ambubelØ kØn.

EgiptosrØmay trubab ambub

13 Yandø tru kusreb møguelø chab amben, Señorwei kan ángel Joséwan piabyu kenamisrabe, trenchibig køn:

—Kurra, unan usranba perøb Egiptosrømay trubab inrrø cha. Incha trusrø na eshkamnegatig kørrømisrtrig cha. Kaguende Herodesbe unan kwetchab lanrrab køn— cha.

14 Inchen Josébe kurra, unan usranba pera, yem Egiptosrømay webya, ya,

15 trusrø tru Herodes kwamnegatig waraig købig køn. Øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshk-abikkurri øyah taig, truig nebunrrain kuig køn: “Nai Nusrkawan Egiptogurri wamar” taig.

Herodes uregwan kwetchai karub

16 Inchen Herodes nun tru kusreb møguelø isin kui mørabe, truba truba nama, tru kusreb møguelø tru ureg chu uras kal-laigwan eshkaigwan, tru-nun cuenta mara kal-laingurrimbunø pa pila-gatiguelø Belén pøtøgatan warabelan kerriguba kwetchain karubig køn.

17 Øyamay nebuig køn Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah pørig:

18 Ramá pueblsrø kan wam mørig køn cha.

Truibe kan truba truba isuig wamab kishib, tru Raquel nui uregweimburab isua, kishibig køn.

Incha ‘kishmø, ka awentau’ taingucha, awen-tanrrab kaimabig køn cha, kaguende yandø ureemera chab kwaikken køben.

Egiptogurri katø amrruig

19 Inchen yandø Herodes kwaben, Señorwei kan ángel Joséwan Egiptosrø piabyu kenamisra, trenchibig køn:

20 –Kurra, unanba usranba pera, Israel pirausrømay katø inrrø cha. Kaguende unan kwetchab inchibeløbe yandø chab kwan– cha.

21 Inchen Josébe kurra, unanba usranba Israel pirausrømay pera, ibig køn.

22 Inchen Herodeswein cuentabe nui nusrkai Arquelau Judea pirau truig karub wan taig mørøppe, Josébe trusrømay yamig køriimatøben, Tius piabyu Judeasrømay imønrrai eshkaben, Galileasrømay ambig køn.

23 Incha Josébe trusrø puabe, Nazaret pueblorø tsunrrab ibig køn. Iig øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkab møguelø øyah taig nebunrrain kuig køn: “Jesúsbe nazaretsriig cha wamig kønrrun” taig.

3

Juan Bautista mu misag warab waraimønug eshkab kusrenanøb

(Mc 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Tru kwalømmerawan Juan Bautista Judea pirau mu misag warab waraimønug

2 trenchib eshkab kusrenanøb arrubig køn:

–Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chib. Kaguende srømbalårø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran– cha.

3 Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah pørig Juanbe truig kuig køn:

Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan, taig: “Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday,” chib.

4 Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen nui pørønaibe kaluswan marig køben,

nui mamibe nørrø chapullba kaambu mielba købig køn.

⁵ Jerusalén misaameraba, mayeelø Judea pi-rau misaameraba, Jordán pi puluwaneløba nun mørtrab werrubelø køn.

⁶ Incha nømui kaig mariilan ‘kaig marig køn’ chib eshkaben, Juanbe truilan Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.

⁷ Inchen Juanbe fariseosmera køben, saduceosmera køben, truba nørrø nø piu umbu ulsrailø kønrrab amrrui ashabe, trenchibig køn:

—¡Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kømdiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe?

⁸ Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lli-rawar kuy, chibig køn, tørgandø asamdiig kønrrain cha.

⁹ Incha ñimbe ñimasiitø øyeeg chib mendømøtay cha: “Nambe Abrahamwei misaamera ker” chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kønrrai marøg købene, martrun cha.

¹⁰ Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan cha.

¹¹ Nabe ñimune ciertonwei pi pinøbulrrai piu umbu ulsraar cha, kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamdiig kønrrai. Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibe si, na lataguen kømø, maramburab

marøbig køben, nabe truburab kømíig kua, nui alpargatiswanguen srua inrrabgaig kur cha.

¹² Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kala kut-samig tsig utigwan sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tirigu esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu patrun— chibig køn Juanbe.

Jesúswan piu umbu ulsrøb
(Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Jesúsbe Galileasrøngurri Jordán piyumay ar-rubig køn, tru Juan uninuumay nun piu umbu ulsrønrrai.

¹⁴ Srøtøbe Juanbe nune piu umbu ulsrøg kømui incha, trenchibig køn:

—Nane ñiguen treeg marig kømdiig købendø, ¿ñiguen nan attirru?— cha.

¹⁵ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Møimbatøbe øyamay ka mar cha. Tius tru sølgandø tabig maramigwane nambe kutøgue øyamay maramig køn— cha.

Inchen Juanbe ka treeg marøbig køn.

¹⁶ Incha Juanbe Jesúswan piu umbu ulsrøben, piyugurri webibig køn. Inchen møimbe srømbalabe kurøptinchen, Jesúsbe Tiuswei Espíritu nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashibig køn.

¹⁷ Inchen srømbalasrøngurri kan wam trenchib waminchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war— cha.

4

Satanás Jesúswan chinchibig kõtashchab inchib
(Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Inchen Espíritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay Jesúswan pera yaig køn, nugwaimandzig nun kebenøsrkønrrab inchai.

² Inchen cuarenta días yem kwaløm chigucha mamøwa, yandø parøgwai mørøbig køn.

³ Inchen tru kebenøsrkønrrab inchibiibe Jesúswan kemallabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, i sruumeran pirri misringaru— cha.

⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Møøbe pirrindøgatø øsig tsumøtø, kerrigu Tiuswei wamdøgagucha tsumig køn”— cha.

⁵ Incha nugwaimandziibe Jesúswan Jerusalén tru Tiusweindø tarømari ciudadsrømay srúa ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe,

⁶ trenchibig køn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, pirausrø pørssrau cha. Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:

Tiusbe nui ángelesmeran ñun ashchai ørtrun chibig.

Incha ñui srøbwan srugu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñun kusranrrun— chibig.

⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Katø Tiuswei wamwan pørigube treekkucha chibig køn cha: “Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig kõtashchab lataikkucha maramig kømøn”— cha.

⁸ Katøbe nugwaimandziibe kan truba pala tun-srømay srúa yabe, yu pirau chutøgucha nørreelø tru

nøm ashib karub purrailanba, katø nømui chigur-rimbunø tabig tørig tøgagúigwanba kenamarabe,

⁹ trenchibig køn:

—Iigwan nabe kerriguba tranrrumøn cha, ñi nan srala, køriibala tabig waminchene.—

¹⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Satanás, mõi mõi iptsu! cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn”— cha.

¹¹ Inchen nugwaimandziibe nuinukkurri tarømisren, ángelesmera amrrua, purugubelø køn Jesúswan.

*Jesús tru nui maramigwan Galilea pølbasrøb
(Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)*

¹² Juan Bautistan kailan keeri yau keerin køn taig Jesús wammørabe, Galileamay ibig køn.

¹³ Incha Nazaret puebloyugurri webyabe, Capernaum pueblorø pisu menda, Zabulónwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau tsunrrab ibig køn.

¹⁴ Øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshk-abig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:

¹⁵ Zabulónwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau,

Jordán pi ambøgatø tru nu pisugatø maysrø,
Galilea tru judío kømeelø warainug,

¹⁶ misaamera løstøyu warabeløbe
kan truba tørig asan chib.

Kwamig nømui pala itøgasraig lataig warabelø
købelane
kan tørig kebilin køn, chib pørig.

17 Trugurrimbunø Jesúsbe eshkað kusrenanøð trenchibig køn:

—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llliray cha. Srømbalsrø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran— cha.

*Jesús pibgatø peskabelan wamab
(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)*

18 Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, pa nunelan ashibig køn, kane Simón, truigwane katø Pedrogucha taig, kane Andrés taig. Truiløbe peskabelø kua, nømui atarrayameran piyu keguchib warøben,

19 Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun— cha.

20 Inchen tru urastø nømbe nømui atarrayameran warøb, nøba ambuptinchibelø køn.

21 Incha Jesúsbe katøguchi mas ambuurø yabe, katøgan pa nunelø warai ashibig køn, truiløbe Zebedeowei nusrkalo, Santiagoba, Juanba. Nømbe nui møskaimba barcoyu atarrayamera kølsrailan tamarøb purrøbene, Jesúsbe tru nusrkalan wamabig køn.

22 Inchen nømbe tru urastø barconba, nømui møskawanba kørrømarøppa, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

*Misag truba nuwan Jesús kusrenanøð
(Lc 6.17-19)*

23 Jesúsbe Galilea pirau ørøba lllirab ibig køn, judíosmera tulundzuni yamørig Tius nø ashib karub pasrainuguig tabig srø wamwan eshkað

kusrenanøb. Incha misaameran chi kwanrreelan køben, chi pusrkwailan køben tamarøbig køn.

²⁴ Jesúswane Siria pirausrø kerrigu wammøra kua, mayan kwanrreelan srua amrrubelø køn. Tru chi kwanrrø køben tøgarméran, katø ni mumayguen tab kømui mørøb inchibélan, tru kwaimandziimera tøgarméran køben, itønab pesannabig tøgarméran køben, kønønrab kaimabélan køben srua amrrubelø køn. Inchen Jesúsbe tamarøbig køn.

²⁵ Inchen misaamera galileasreelø køben, decápolissreelø køben, jerusalénsreelø køben, judeasreelø køben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøsréelø køben Jesúswei mendig truba nu ambubelø køn.

5

Jesús nu tunyu wamisra kusrenanøb wamindig

¹ Incha Jesúsbe misag truba truba nuwan ashabe, kan tun pala nebya wamisren, nui kusrenanøb pera uniilø kemallen,

² nøbe øyegg chib kusrenanøb mendabig køn:

³ —Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tiuswe-imbura bigwan ke kagømønrraindøzhig tøgaguermab isua palai mørøbelaimbe.

Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nømuiwein køn cha.

⁴ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru truba isuig kishibelaimbe.

Kaguende Tiusbe nømun chi isui inchimønrrai tab købigwan tranrrun cha.

⁵ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru larrø tam-mayelø lata lata inchimeelaimbe.

Kaguende nømbe tru pirøwan Tius tranrrab misrigwan ketig utønrrun cha.

⁶ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru sølgandø tabigwan kan parøgwaig mørøb lataig, pi mulgwaig mørøb lataig inchibelaimbe.

Kaguende maig isua palai melaigwan Tiusbe nømun nørrø traniilø kønrrun cha.

⁷ Mayanguen tab kuilø køn cha, katøganelan lastima ashibelaimbe.

Kaguende nømungucha Tiusbe treetøwei lastima ashib tøgagønrrun cha.

⁸ Mayanguen tab kuilø køn cha, chi kaig isumø manrrømera chishig tøgarweimbe.

Kaguende nømbe Tiuswan ashchun cha.

⁹ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru ambugurri igurri tab kømigwan lab marøbelaimbe.

Kaguende truilane Tiusbe 'nai ureg køn' chinrrun cha.

¹⁰ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tius mandø martrai miaigwan marikkurri kaig martraindinab kaig nebui melabelaimbe.

Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nømuin køn cha.

¹¹ Ñimbe mayanguen tab kuilø køn cha, nagur-rindø misaamera tsalø waminab, kaig marinab, katø ñimun chine, chine isa wamindinab melabelaimbe.

¹² Pøs truba kasraarab tab kui møray cha. Kaguende srømbalasrømbe truba truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Ñimguen kømøwatøsrøwei tru Tius maig karuigwan eshkabelan øyeetøwei kaig marig købig køn cha, trenchibig køn Jesúsbe.

*Tiuswei ureebe yu pirau treba, tərba lataig kōn
(Mc 9.50; Lc 14.34-35)*

¹³ Ñimbe yu pirau tre latailø kōn. Inchendø yandø tre larrmíg misrabe, ¿katøbe chinchá kui larrøbig misriasamø? Yandø mas chiweingucha larrmíg misrene, wambig petøben, misaamerabe itøbunan, chibig kōn.

¹⁴ Ñimbe yu pirauelayasig tər latailø kōn. Kan ciudadama tun palasrø pasrabiibe trubønrrab kaiman cha.

¹⁵ Katø kan aceite lámparan chigucha piløgøppe, køtsø umbu pasrtrab piløgømøn cha. Treeg kømøtø, masken pala pasrene, mayeelan yau purrabelan pilan chibig kōn.

¹⁶ Øyeetøwei ñimgucha misaamerai merrab ñimui tər pilønrrai inday chibig kōn, ñimui tabig mariilan asha, nømbe ñimui Møskai srømbalásrø wabigwan truba tabig waminchain cha.

*Maig maramigwan martrai Moisés pørigwan
Jesús kusrenanøb*

¹⁷ Nabe arruppe, maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshka-belø kusrenaniilanba na patsøgønrrab arritamab isumøtay chibig kōn. Nabe treeg kømøtø, arruppe, tru Moisés pørigu maig chibig køben, trunun newan mara kørrømartrab arrig kōn.

¹⁸ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srømbalaba, pirøba pønrrøbenbatøbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maya lamøzhig pørig pønrrabeløguen pinappe, purainrraamøn cha, kerrigu tru pørigu maig taig nebumnegatig.

19 Inchawei mōikkøben tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu karua pønsrailan mōigu køben maya lamøzhigwandøguen kalø marøb, katø misagwan treetøwei kalø martrai kusrenanøbiibe srømbalærø Tius nø ashib karub waisrømbe truiibe purø lamíig kui asig køn taig kønrrun. Trune mōikkøben martrai karua pønsrailan marøb, katø treetøwei martrai kusrenanøbiibe, truiibe si, srømbalærø Tius nø ashib karub waisrømbe nuig kui asig kønrrun cha.

20 Inchawei nabe ñimune eshkar: Ñimui sølgandø marigwan tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba marøb pønrrai lataitøguen kømø, katøguchi tabig marmuisruandøbe, srømbalærø Tius nø ashib karub waisrømbe managuen kebam-rraamøn cha.

*Trømbøig namiguelø kømumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 12.57-59)*

21 Ñimbe mørøbelø kuinrrun ñimui merrabsreelane trendaigwan: “Kweechimøta cha. Mōikkøben kweechibiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun” cha.

22 Trune nabe trendamønrrun: Mōikkøben nui nunewan namig kørrømisrøbiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun cha. Nunewan tsalø wamabigwane tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø asha marig kønrrun cha. Inchen mōikkøben nunewan trømbøig inchib: “Larrø kaig chugúi mormíig køn” chib wamabiibe, tru kwamø nagu møra melamnug kegutsig kømigwan lab pasran cha.

23 'Inchawei ñi Tiuswei tranamigwan altaryu-may srua arrua, ñui nunewan ñi chigøben kaig mara tøgagúigwan ñi isuptinchabe,

24 tru ñi Tiuswan tranamigwan altaryu pasrøppa, ñui nuneeba tab kørrømisramigwanmerrig lanrrab yamig køn. Trugurrimbe si, altaryumay arrua, ñui tranamigwan tranø.

25 'Møikkøben ñun kejawa, juezweimay meranene, tru kejabiiba mayu ib pasrappatø, tam-may kørrømisrkun cha, petø wamindam lau, tru juezwei tasku tranmønrraimbe. Inchippa juezbe policíameran tranen, truiløbe ñun kailan keeri yau kegutsinamønrrappe.

26 Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maig pagaramigwan chishtø pagarawatøwei webinrrabguen cha.

Kasharawaig itølulumigwan Jesús waminchib

27 'Merrabsrø øyah taigwan ñimbe mørøbelø kuinrrun: "Møikkøben kasharawaig købendø, peg ishuuba itølulamig kømøn", taigwan.

28 Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben kan ishuwan trømbøig martrab isub chull ashibiibe nui manrraube yandø chabguen itølulig lataig kørrømisran cha.

29 'Inchawei treekkurri ñui kusrmay kab kaig maringarua, kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palab misrikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe.

30 Ñui kusrmay tasig kaig maringarua, kaigu ñun kebenøsrkøbene, tasigwane para, kuchi, chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palabikken chi

kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe.

*Kasharawar petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)*

³¹ 'Katø merrabsrømbe trendaig købig køn: "Møikkøben nui srawan kucha, tarømisrtrappe, kan kilga tarømisrtrab chibig mara, nun purøøramig køn" cha.

³² Trune nabe trendamønrrun: Mu møøtøgucha nui srai, itølulmubendø, srawan kucha, tarømisrøbiibe, nui srawane itøluløb uñchai maran cha. Inchen mu møøtøgucha kan tarømisra ishuuba kasharabiibe nøgucha treetøwei itølulan cha.

Isa waminchimumigwan Jesús kusrenanø

³³ 'Katø ñimbe møriinrrun ñimui merrabsreelan øyah tailan 'Señorwei merrab, ¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' cha kørrømisrigwane wamindi-itø kømø, maramig køn taigwan.

³⁴ Inchendø nabe ñimun trendamønrrun: '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chib mumaygucha ke treeg chimøtay cha. Srømbalawei merrab pasramisra '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende srømbalabe Tius nø wamisra waig køn cha.

³⁵ Katø ñimbe pirøwei merrab pasramisra, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende pirøbe Tius itøbuna waig køn cha. Ni katø Jerusalénwei merrab chigucha treeg maramig kømøn. Kaguende truiibe Tius, tru purø nu Reywei ciuda køn.

³⁶ Ni katø ñimui turwan '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay chibig køn. Kaguende ñimbe pusrugwan ni kandøguen puliig

martrab kaimabwei, ni kandøguen yaliig martrab kaimabwei inchun cha.

³⁷ Inchen ñimbe martrappe: “Øø” tamig køn. Inchen marmønrrappe: “Ka” tamig køn. Pøs yandø i trendaigugurri mas nemarøb, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taibe nugwaimandzig-weinukkurri arrubig køn.

Kaig inchen lata marmumigwan Jesús kusrenanøb

(Lc 6.29-30)

³⁸ Katø ñimbe merrabsrø trendaigwan mørøbelø kuinrrun: “Katøganui kabwan mindishibigwane nuin kabwangucha mindisamig køn”, taigwan. “Katøganui trugulwan lanchibigwane nuin trugulwangucha landamig køn”, taigwan.

³⁹ Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben ñun kaig marene, lata inchimøta cha. Treeg kømøtø, møikkøben ñun kusrmay maløbøtø pashene, kandarømayigwangucha yul cha.

⁴⁰ Møikkøben kejawa kewagúigwan kerranrrab inchene, turiwangucha srua ibasingaru cha.

⁴¹ Møikkøben ñun nama, kan kilómetro chigøben niguingarubene, trube, pa kilómetro nig cha.

⁴² Inchen møikkøben ñun chi miabigwane tranø cha. Møikkøben ‘pebrra’ cha, miabene, ‘ka’ chimø, peb cha.

Ashig kømui inchibelan undaaramigwan Jesús waminchib

(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ Ñimbe katø merrabsrø trendaigwan mørig kuinrrun: “Ñui tab linchibigwane isua,

undaaramig kòn chippe. Ñun tsaliigwane ashig kòmui indamig kòn”, taigwan.

⁴⁴ Trune nabe ñimun trendamønrrun: Ñimun ashig kòmui inchibelane undaaray cha. Inchen ñimun kaig martrabgøba inchibelaimbe nòmuyasig Tiusba wamindamig kòn cha.

⁴⁵ Treeg marabe, ñimbe Møskai srømbalasarø wabigwei ureg kønrrabguen. Kaguende nøma nui nøsigwan kailaim pala lata, tabelaim pala lata pørr patingarub, katø sølgandø tabig marøbelaim pala lata, chi sølgandø tabig marmeelaim pala lata sre punrrai ørøb inchibig kòn cha.

⁴⁶ Kaguende ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿truburøbe chigúi utønrrague? ¿Romasreelayasig an utabeløguen treetøweimbe marøbelø kòmuitarru?

⁴⁷ Inchen ñimui nunelandø tab wamabiibe, ¿chigúi srøig peg marig kønrrautah? Kaguende ¿Tiuswan ashmeelø tru judíos kømø misaameraguen treetøweimbe marøbelø kòmuitarru?

⁴⁸ Ñimbe sølgandø newan tabelø kuy, ñimui Møskai srømbalasarø wabig newan tabig køb lataitøweingue.

6

Tabig maramigwan Jesús kusrenanøb

¹ Ñimui tabig mariilan misaamerai malau marmøtay, misaamera ka ashchайдø lataig. Ñim treeg marene, ñimui Møskai srømbalasarø wabiibe chigucha truburøbe tranrraamøn.

² Inchawei palai inchibelan ñi puruguppe, mayeelø wammørtraï waminchib kenamarmøta.

Tru palatø tab inchibelø latawei judíosmera tulundzuni yamerayu, callesmerayu misaamera nõmun tabig waminchai marøbelø lataig marmøta. Kaguende nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø treeg marøbeløbe nõmui truburø ketig utamigwane utabguen indan cha.

³Inchen palai inchibelan ñi puruguppe, ñui kusrmay tasig marigwane atsimay tasig asha kønrrai marmøta.

⁴Inchen ñi mun kenamarmøtø mariilan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan ketrun.

Tiusba mandø wamindamigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 11.2-4)

⁵Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, tru palatø tab inchibelø lataig kømøtay. Truiløma judíosmera tulundzuni yamerayu køben, plazayu ya tsøbmerasrøn køben pønrramisra, Tiusba wamindamig chullelø køn, misaamera ashchai. Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Nõmun misaamera tabig wamindiibe, truiibe truburø ketig chabguen utabguen indan cha.

⁶Trune ñibe Tiusba waminchappe, ñui kwartuyu kebya, yaskabwan kasra, ñui Møskai Tiusba waminchi cha, mu asiimíig truyu ñibatø pasrabigwan. Inchen ñi mun kenamarmøtø marigwan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan ketrun.

⁷Tiusba waminchib pasrappe, trunundø katøle, katøle ka yandø wama mørmøta, judíos kømeelø

latawei. Kaguende truiløbe truba truba waminchene, Tiusbe katøguchinguen mørtraitamab isubelø køn.

⁸ Ñimbe nøm latailøwein kømøtay. Kaguende ñimui Møskai Tiusbe ñim miamøwatø ñimui chi palai indigwane chab ashaguen wan.

⁹ Ñimbe Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay:

Namui Møskai srømbalasrø wabig, ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønrrun.

¹⁰ Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø, srømbalasrø latawei yu piraugucha,

ñi maig maramdiig køben, treegwei marig kønrrai.

¹¹ Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan møi tranøb,

¹² namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrig chib,

nam namun kaig marøbelan ulø paymø, pesannawa kørrømisrøb lataitøwei.

¹³ Chigøben namun kegørrøsrkønrraptiig pønrrøbene, truwane namun ambashmørrunrig. Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra. Kaguende, tru ashib karub waiba, maramburab mariiba, purø nuig, purø tabiibabe managatig ñuin køn chib.

¹⁴ 'Kaguende katøganelø ñimun kaig maren, truilan ñim ulø paymø, ñim pesannabene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimun ulø payamigwan paymønrrun cha.

¹⁵ Inchen katøganelan ñim pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha

pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigwan Jesús kusrenanøb

¹⁶ Ñim ayunappe, malømera kwa isuig lataig misrmøtay. Tru palatø tab inchibeløma malømerabe kwa isuig latailø kenamarøbelø køn, misaamera nømbe ayunab kui ashchai. Treeløwein kønrrab kømø. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø nømun misaamera tabig wamindiibe, truike truburø keti lataig chabgwen utabgwen indan cha.

¹⁷ Inchen ñibe ayunappe, maløwan kwalla, pusrugwan tabig tamar cha,

¹⁸ misaamerabe ñun ayunab wain kønmab ashmønrrai. Ñuinetø marigwan ñui Møskai ashib pasrabiibe trunun asha, nøbe ñune truburø tranamigwan tranrrun chibig køn.

*Srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabig
(Lc 12.33-34)*

¹⁹ Yu pirau chine, chine tulishimøtay, pullillamera mab, trerawa pinab, nileelø kebamba nilab indinug.

²⁰ Trembe srømbalasrøwei tøgamisrøb tulisay, pullilla mamøwei, trerawa pinømøwei, nileelø nilønrrab kebammøwei indinug.

²¹ Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

*Kabmerabe asrwei lámpara køn
(Lc 11.34-36)*

²² 'Asru kappe kan lámpara kòn cha. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tørsulu kònrrun.

²³ Inchen ñui kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiig kònrrun. Inchawei tru tør ñuinug pasrabikken løstiig købene, tru løstiibe mas maig løstøgølig kerah chibig kòn Jesúsbe.

*Møigwanmerrig mas isua tøgagømig
(Lc 16.13)*

²⁴ 'Nun karunrrabelø muguen pagatøbe tøgagønrrab kaimanrrun. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrønrrab isumba, anweimburabigu marøb pasrønrrab isumba inchiibe martrab kaimanrrun cha, pabaløbabe.

*Tiusbe nui uregwan ashibig kòn
(Lc 12.22-31)*

²⁵ 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Øsig amønarnig, ñim mamigwanba, mutsamigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra isumøtay cha. Øsig amønarnikkan kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha.

²⁶ Pala amønibelø illimeran asay chibig kòn. Ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, ellmarig tulusaigwan esegainug esegamøwei inchi belanguen, truilanma ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe manrrai mannøbig kòn cha. ¿Ñimbe illimera lataguen kømø, maselø kømøtirru? chibig kòn.

²⁷ ¿Ñim møiløgøben maya, maya incha katøgan tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha.

28 '¿Chindimbarre ñimbe asru keegwan truba truba isubelø kogue? cha. Wambig umeranma asay chibig køn. Kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig nørrøran cha.

29 Inchendø nabe trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig tøgagua, umera lata tabzhiibe kemuig køn cha.

30 Wambig kaumera, mõi ka pønrrøwa, srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim ya ñimui isubigwan Tiusweinug pasra ke kagømønrraindøzhig tøgarwan.

31 Inchawei øyeeg chib chi isumøtay chibig køn: “¿Chi mamer?” chib; “¿Chi mutsamer?” chib; “¿Chi kemer?” chib.

32 Kaguende tru Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaamerabe iigwandø isub labelø køn. Inchen ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn.

33 Inchawei Tius nø ashib karub wainuguigwanba, katø tru sølgandø tabigwanba, truilanmer-rig lab maramig køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe nemarig kerrigu utønrrun.

34 Inchawei srøna kwalømweyigwane chi isumøtay. Kaguende srøna kwalømweyigwane srøna isumig nøørø køn. Kaguende kwalømmørig chi pub arrubiitø tsabø køn isumibe.

7

*Katøganelan 'øyeelø, øyeelø køn' chimøtay
(Lc 6.37-38, 41-42)*

1 Ñimbe katøganelan ‘øyeeg, øyeeg marøbelø køn’ chib waminchimøtay, ñimungucha ‘øyeelø køn’ tainamønrrappe.

2 Ñim katøganelan ‘øyeelø, øyeelø køn’ chib wamindiibe, ñimungucha treetøwei martrun. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrrun.

3 ¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe?

4 Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chinchø yeeg chinrragu: “Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?” cha.

5 Ñi, palatø tabig, ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig køn. Trenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

6 ‘Chigøben Tiusweindø tarømarigwane werameran tranmøtay. Katø ñimui perlasmerane kuchimeran kebusrmøtay, inchippa truilan itølula, llirawa, amrrua, kurmillustøga kwanaguchib ñimun pitis marinamønrrappe.

Tiuswan miab, nun lab, katø yaskabu wamab inday

(Lc 11.9-13; 6.31)

7 ‘Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun. Lawabe, wetørranrrun. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun.

8 Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabu wamabigwane kurtrun.

9 'Kabe ñimma mœikkøben ñui nusrkai pirri miabene, kabe, ¿kan pillisrugwan tranøbsruguh?

10 Kabe kan peskau miabene, ¿kan ulwan tranøbsruguh?

11 Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta tranøbelø køben, kan mas ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe nun miabelane, maig tabig tranrrer chibig køn.

12 'Inchawei ñimma katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchibeløbe, ñimgucha katøganelan treetøwei maray chibig køn. Kaguende maig maramigwan martrai Moisés pørigu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata iigwanwei martrai karubig køn.

*Tragyaskappa, lendø yaskappa
(Lc 13.24)*

13 'Trag yaskabwan kebambay chibig køn. Kaguende tru kan lendø yaskappa, tru lendø maybabe managuen werrumikkaig kegørra pønrramsrømay pera ibig køben, truwane si, mœiløgøben truba nu kebban cha.

14 Inchen tru trag yaskappa, trag mayba managuen patsømø øsig purramsrømay pera ibiibe, truiløbe traguelø, trurriгу murelø køben, trunun wetørrabeløbe mamdø køn chibig køn.

*Tusrbe mamikkurri asamdiig køn
(Lc 6.43-44)*

15 'Tab asha kuy, chibig køn, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø isa waminchibelan, ñimuimay kan ubisha lataig amrrubendø, nœmui umbube kan namig lobosmera latalø køn cha.

16 Trune ñimbe nòmui maig mariiløyutøguen tsabø ashchun, tusryu mamig niguigwan latawei. Kaguende kal tusryugurrima uvas lurrmøwei, katø kaldø misrøb tusryugurri yashig lurrmøwei indan.

17 Inchawei kan tab tusrbe tab mamig niguen. Trune kan kaig tusrbe kaig mamitøwei nigan cha.

18 Inchawei kan tab tusrbe kaig mamig niirrab kaimabwei, katø kan kaig tusrbe tab mamig niirrab kaimabwei indan cha.

19 Inchawei chi tusrwandøgucha tab mamig nimígwane para, nagu kegutsan.

20 Inchawei nòmui mariiløyu ñimbe ashchabguen chibig køn.

*Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba kømøtø kebamrrun
(Lc 13.25-27)*

21 'Nan: "Señor, Señor" chibelø srømbalærø Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba kømøtø kebamrrun. Treeg kømøtø, nai Møskai srømbalærø wabig maig maringaruben, trunun marøbeløtøwei kebamrrun.

22 Tru srabe kwalømbe nane møiløgøben truba nu trenchinrrun: "Señor, Señor, yamba nambe ñui munchiyu ñi maig karuigwan eshkab, ñui munchiyu kwaimandziimeran webetab, ñui munchiyu maramburab mariilan marig købig køn" cha.

23 Inchene nabe trendamønrrun: "Managuen nabe ñimune ashmíg kur cha. Ñim larrø kaig marøbeløbe, nainukkurri tarømisray" cha.

*Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mc 1.22; Lc 6.47-49)*

24 Møikkøben na wamindigwan mørøb, na maig taigwan møra marøbigwane kan møg tab isua marøbig lataig køn chinrrab. Nui yawan srug pala marøbig lataikke.

25 Sre pub, pimera nurab, yawan isig megambub itsingucha, yabe peñmøn cha, kaguen srug pala marig pasrøwa.

26 Inchen nan mørøppe, mørendø, na maig taigwan marmígwane, kan møg tab isua marmígwane lataig køn tamønrrun cha, nui yawan pisrum palatø marøbig lataikke.

27 Sre puben, pimera nuraben, yawan isig megambub ichen, yabe peña, purø isumdiig mindisaig kørromisran — cha, trenchibig køn Jesúsbe.

28 Inchen Jesús iilan kerrigu chab waminchen, maya misaaba kwaara asha kørromisrøbelø køn øyeeq kusrenaniilan.

29 Kaguende nøbe kusrenanøppe, nuinukkur-rindøwei mu mandamgaig kusrenanøbig køn, tru Moisés pørigwan nømui kusrenanøbelø lata kømø.

8

Asr trerab kwanrrø tøggaigwan Jesús tamarøb (Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Yandø Jesús tun palasrøngurri kørraarruben, misag truba nu mendig amrrubelø køn.

2 Inchene kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøggaig kemallippa, Jesúswei merrab tømboñsrahe trenchibig køn:

—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra—
cha.

³ Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørrømisren,

⁴ Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, katø Tiusweyasig tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

Suldau sətøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb

(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

⁵ Yandø Jesús Capernaumsrø kebibene, romanosmerai suldau cienelan ashibig, kan centurión taig, nuimay arruabe, nun purugurra chib,

⁶ trenchibig køn:

—Señor, nai mendig megabiibe yau kwanrrø tsun cha, truba truba pusrkwai inchib, kerrigu kønønrab kaimaig.—

⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe arrua, tamaramønrrun— cha.

⁸ Inchen tru centuriónbe trenchibig køn:

—Señor, ñi nai yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuinatan cha. Tammisr cha, treetø chirra cha. Nai karuindiig megabiibe tammisrtrun cha.

⁹ Kaguende nagucha mas nørreelø karuig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagúilø suldaumera tøgagur cha. Truulanma na møigwan køben: “Inrrø” chibene, ib; katø na møigwan køben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig

megabigwan chigøben: “Mar” chibene, marøb inçhibig køn— cha.

¹⁰ Jesús iigwan møra, kwaara asha kørrømisrabe, nui mendig amrrubelan trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Israelsrø møyweinukken isubigwan nainug pasra tøgagúig øyangatig nuig wetørramur cha, i møywei lataig.

¹¹ Incha nabe ñimune trendamønrrun chibig køn: Pørr kal-labgatøsrøngurrin køben, pørr ke-bibgatøsrøngurrin køben truba nu amrrua, Abrahamba, Isaacba, Jacobpa manrrab purramisrtrun cha, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrø.

¹² Trune Tius nø ashib karub waisrø purrønrrab ureemerabe wambig purø trømbø løstøyu webus-riilø kønrrun cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

¹³ Incha Jesúsbe tru centuriónwan trenchibig køn:

—Yamay inrrø cha. Ñi maig køreig treeg kønrrun — cha.

Inchen tru urastø tru mendig megabiibe tam-misrig køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb

(Mc 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Jesús Pedroi yamay arrua, kebyabe, Pedroi sueerabe camayu pachiiba tsui ashibig køn.

¹⁵ Incha Jesúsbe tru ishuwei tasigwan katørabene, pachiibe weetaptinchen, nøbe kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb

(Mc 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Yandø yem misren Jesúsweimay truba yamelan kwaimandzig tøgarwan misaabe srua amr-ruben, kan wamitøgatø tru kwaimandziimeran webetab, katø chi kwanrrø køben tøgarwan mayee-lan tamarøbig køn.

17 Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshk-abig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:
Nøtøwei namui pusrkwabelanba,
namui kwanrrømeranba kerran, taig.

*Jesucristoi mendig ambamibe murig køn
(Lc 9.57-62)*

18 Jesúsbe nuin pøtøgatan misaamera truba nu tulsrua kui ashabe, nui kusrenanøb pera uniilane pisu ambøgatømaysrø larramrrai karubig køn.

19 Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig kemallabe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñi chu ibendø, nabe mendig ar-rumønrrun— cha.

20 Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Zorramerabe waramig trab tøgagøben, katø pala amøñib illimeragucha nømui lemera tøgar køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig kur— cha.

21 Inchen katøgan møikkøsrøn, Jesúswan mendig uñibiibe, trenchibig køn:

—Señor, nai møskawan sørønrrabmerrig ibashcha— cha.

22 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nai wendau amø cha. Tiusweimburabigu kwaig latailøbe nømui kwailan sørøbash— cha.

*Jesús isig ichibigwanba, pi latøgushibigwanba
kønøbashmub*

(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Jesús yandø barcoyu nebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun lincha ambubelø køn.

²⁴ Inchene mõimbe maryube truba trømbøig mur isig ichib kurra, pi welarmera barcoyu mas, mas negutsingucha, Jesúsbe kib tsubig køn.

²⁵ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kasrønanrrab amba, trenchibelø køn:

—¡Señor, namun wesrurra chib, chab asentab meler!— cha.

²⁶ Inchen nøbe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kørig køta? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrraindøzhig pasra tøgar— cha.

Incha kurrabe, isigwanba, marwanba kønømønrrai kandø wamuben, ¡katø! yandø kerrigu wasrønzhiig kørrømisrøbig køn.

²⁷ Inchen nømbe kwaara asha kørrømisra, trenchibelø køn:

—¿Øyeebe chi møg kerah? cha. ¡Isig ichibig lata, mar lata, iiløguen nun mõrtrappel!—

*Jesús Gadarasrø pailø kwaimandzig tøgarmeran
tamarøb*

(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jesús pisu ambøgatø Gadara pirausrø larraibene, pailø kwaimandzig tøgarmera sørin trabmerayugurri werrua, Jesúswan kemallibelø køn. Truiløbe truba namiguelø køptø, tru maywane mugucha puramrrab kaimabelø køn.

²⁹ Inchabe trenchib trashibelø køn:

—Tiuswei Nusrkai, ¿namune chi martrab inchigu? cha. ¿Namun ¡katø! purø trømbøig møra melønrrai martrab attirru cha, tru treeg maramig pumøwatøbe?—

³⁰ Truyugurri maya yab køsrøn kuchimera truba nu lawa mab amøñibelø køn.

³¹ Inchen tru kwaimandziimerabe Jesúswan trenchib rugabelø køn:

—Namun webetappe, trube, tru kuchimerayu kebamingarurrnrig— cha.

³² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ambay pøs— cha.

Inchen tru kwaimandziimerabe møguelainukkurri webamba, kuchimerayu kebamben, tru urastø kuchimerabe luløb mendappe, truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.

³³ Inchen tru kuchi ashibeløbe chab lula, pueblosrø puabe, tru kwaimandzig tøgar købelan maig purayaigwan kerriguh waminchib mendabelø køn.

³⁴ Inchen puebloyu maya misaabe Jesúswan katønrrab webamba, nun ashabe, tru piraugurri ‘irra’ cha, truba rugabelø køn.

9

Jesús kan kønønrrab kaimabigwan tamarøb (Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Inchen Jesúsbe kan barcoyu nebya, pisu ambøgatøsrø larraya, nui puebloyu pubig køn.

² Inchen tuyube kan møg kønønrrab kaimabigwan kan tsigalyu muta amrruben, Jesúsbe nømui

isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:

—Nai nusrkai, kullaaramøta cha. Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig kørrømisran—cha.

³ Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe treeg isubelø køn: “Nøbe Tiusweimburab purø trømbøig waman” chib.

⁴ Inchen Jesúsbe nøm chi isub kuilan ashabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeeg kaig isub køgue? cha.

⁵ ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran”, ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrø”, ¿tamiteh? cha.

⁶ Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui mømimbe ñim ashchai kenamaramønrrun—chibig køn.

Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchiptinchibig køn:

—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø!—cha.

⁷ Inchen kwanrriibe kurra, nui yamay ibig køn.

⁸ Inchen misamera iigwan ashabe, truba kørig kui inchibelø køn, Tiusbe møguelan øyeeg mu mandamgaig maramig tranitamab isua. Incha øyeeg marikkurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

*Jesús Mateowan wamab
(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)*

⁹ Jesús truyugurri yabe, kan Mateo taig mōwan romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.

¹⁰ Indiibe Jesúsbe tru Mateowei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben puabe, Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu trubalatø purrøben,

¹¹ mōiløgøsrøn fariseosmera trunun ashabe, nui kusrenanøb pera uniilan trencha payibelø køn:

—¿Ñimui kusrennøbiibe an utabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.

¹² Inchene Jesús trunun mørabe, trenchibig køn:

—Tabelø kwanrrøgarbe mō marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha.

¹³ Amba, i pørigu chi chibig kuigwan kusrey cha, tru Tiuswei wamyu øyah chibigwan: “Animal kweecha, nan tranøb kømøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai inchar” taigwan. Kaguende nabe sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn— chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigweimburab Jesúswan payib

(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Juan Bautistai mendig amøñibelø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—Namba, fariseosmerababe ayunamigwan katø katø marer cha. ¿Inchen ñui kusrenanøb pera uniiløbe chindimbarre trunun marmeelø køh?— cha.

15 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma novio nomba wabengan isuin purrønrraitarru? cha. Inchendø yandø novion srua ambam kwalømmerra punrrun cha. Inchen ayunabwei inchen cha.

16 'Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtiimíigwan waya, tsushimøn cha. Kaguende tru srø llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trømbøikken kølsraig kørrømisrtrun cha.

17 Katø srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei inchibelø køn cha. Kaguende treeg marene, kalusmerabe srurrøben, vinobe lushen, yandø kalusmerabe ka pinønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn cha. Trumaybe møigwandøgucha chi mindisaig kømønrrun— chibig køn Jesúsbe.

*Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb
(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)*

18 Jesús waminchib pasramne, judíosmeran chi maramigwan kan karubig puabe, nui merrab tømboñsra, trenchibig køn:

—Nai nimbasr ke møindø kwan cha. Øyeeg kuindøgucha, ñi arrua, tasigwan nuim pala est-sarene, katø øsiiranrrun— cha.

19 Inchen Jesúsbe kurra iben, nui kusrenanøb pera uniilø nun lincha amben, nøbe tru møøba ibig køn.

20 Indiibe kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgäig chiguen tab kømui megawa, Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesús nø kewagúig urøzhigwandø katørabig køn.

21 Kaguende nøbe treeg isubig køn: “Nui kewagúigwan ka katøraitø tammisrig kørrømisramønrrun” cha.

22 Inchen Jesúsbe keesha asha, tru ishuwan ashabe, trenchibig køn:

—Chi isumøta cha. Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørrømisran — cha.

Indiibe tru uraskurri yandø tammisrig kørrømisrig køn.

Kan ishug-unan Jesús øsiiranøb

23 Incha Jesús tru judíosmeran karubigwei yau pubene, lus urrabelø køben, katø misaamera truba trashib kishib kui ashibig køn.

24 Inchabe trenchibig køn:

—Yugurri webambay cha. Ishug-unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn.

25 Incha nømun webambingaruben, Jesúsbe kebya, ishug-unan tasigu kemørene, unøbe kurrapt-inchibig køn.

26 Inchen tru piraube muba kuimburab treeg purayaigwan wammørig kørrømisrøbig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb

27 Jesús truyugurri webya ibene, pailø kabgailø trenchib trashib wendautø amrrubelø køn:

—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—

28 Inchen Jesúsbe yau kebiben, tru kabgailø kemallene, nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe na øyeegwan martraitamab køregueh?—
cha.

Inchen nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

²⁹ Inchene Jesúsbe nømui kabmeran katørawabe,
trenchibig køn:

—Ñim ñimui isubigwan nainug maig tøgagúig
treeg kønrrain— cha.

³⁰ Inchen nømui kabmerabe ashibelø misren,
Jesúsbe trenchib karubig køn:

—Mun køben eshkab kønrrab kømø cha, i marig-
wan.—

³¹ Trendaingucha nømbe webambuptø, Jesús nø
chi marigwan tru pirau mayeelan waminchibelø
køn.

*Kwaimandzig tøgag waminchab kaimabigwan
Jesús tamarøb*

³² Inchen tru kabgailø købeløbe webambub
kømnetø, møiløgøsrøn Jesúsweimay kan wamgaig
kwaimandzig tøgagigwan srúa amrrubelø køn.

³³ Inchen Jesús tru kwaimandzigwan weguchen
latatø, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaabe
kwaara asha kørrømisra, trenchibelø køn:

—¡Managuen nam Israel misaamerai utube
øyeekkatiibe ashmer!— cha.

³⁴ Inchen fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kwaimandziimeran ke nøasha karub
pasrabikkurri kwaimandziimeran nøbe
webusrøbig køn cha.—

*Jesús misagwan yeekkucha nebuig melaitamab
lastima ashib*

³⁵ Jesús maya pueblomerasrø, yamera tsitsø
pønrrabsrø, judíosmera tulundzuni yamørig

kusrenanøb, tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab waminchib, chi kwanrrømeragurrimbunø tøgarwan pusrkwabelan tamarøb llirab ibig køn.

³⁶ Incha truba nu sətø misagwan ashabe, lastima isui inchibig køn. Kaguende nømbe truba isuilø, chinchabguen kaimar, kan ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben.

³⁷ Incha nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Ellmarig tulisamibe truba nørø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø køn cha.

³⁸ Inchawei tru ellmarig puaig Tiuswan miay chibig køn, nui ellmarigwan tulishinrrabelø ørtrai.

10

*Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub
(Mc 3.13-19; Lc 6.12-16)*

¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wamabe, mu mandamgaig maramig tøgagønrrai tranøbig køn, trømbøig maringarub kwaimandziimeran webusrøb, katø chine kwanrrømeranba, pusrkwabelanba tamartrai.

² Iilø køn tru doce nøashib karua øriilai munchimera: Srøstriibe Simón truigwane katø Pedrogucha taig, nui nuneg Andrésba, Zebedeowei nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba,

³ Felipe køben, Bartolomé køben, Tomás køben, Mateo tru romasreelayasig an utabig køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Tadeo køben,

⁴ Simón tru Cananistameraingatiig køben, Judas Iscariote tru wendø Jesúswan ashig kømui inchi-belaingatø misra tranøbig købengue.

*Jesús tru doceelan kusrenanrrai ørøb
(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)*

⁵ Jesús i doceelan øyah martrigay chib karua ørøbig køn:

—Judíos kømeelø waraisrø ammøwei, samaritanosmerai pueblomerasrø kebammøwei inchigay cha.

⁶ Trembe tru Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latailaimaytø amrrigay cha.

⁷ Trusrø ambabe, srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran chib eshkab kusrenanrrigay cha.

⁸ Kwanrreelane tamarøb, kwailan øsiiranøb, asr trerab kwanrrø tøgarwan tamarøb, kwaimandzi-imeran webetab inchigay cha ñimbe. Ñimun øyeeg martrai tranigwan ñimma ka ketig utig køn cha, ñingucha katø treegwei marøppe, anwei marmøtay cha.

⁹ 'Oro køben, an køben, cobre køben ñimui pørønailøyu pusra ammøwei,

¹⁰ katø mayuwei murrall ila ammøwei, turingucha yunømaramiba kømøtø, kandø tøga; alpargatiskucha keeta kømøwei; ni pøtønain tsikkucha srua ammøwei inday cha. Kaguende chigøben marøbiibe nui marimburøbe mu chi chinrrainga mamigwane utamig køn cha.

¹¹ Ñim kan puebloyu kui, ya tsitsø pønrrabyu kui puabe, kan misag chi isumgaig tabigwan lawa, truigwei yau kørrømisrtrigay ñim truyugurri ambamnegatig.

12 Yau kebambuppe, 'ñimun chi isumgaig tab kòn' chib wamønrrigay.

13 Tru yau misaamera truburab tabelø købene, tru ñimui tab købiibe nømuim pala treeg kønrrun. Inchen trengatig kønrrabgailø købene, ñimui tab købiibe ñimuinuutøwein kønrrun.

14 Inchen ñimun wamømøwei, ñim wamindigwan mørmøwei inchene, nømui yaugurrin kui, nømui puebloyugurrin kui webambuppe, srøbyu usrøwan chishtø kørøga webamrrigay chibig kòn.

15 Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloombe Sodomaimba, Gomorraimba pirau lataitøguen kømø, Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe mas purø trømbøig kønrrun cha.

Wendøsrø kaig indinab melamig attrabig

16 'Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar. Chiyugøben kegørrømønrrab ñimbe ul latailø kuy. Inchen chi kaig inchimeelømaybe palomamera latailø kømig kòn.

17 Ashiptø kønrrigay misaameran. Kaguende nømbe ñimune karubelai tasku tranøb, katø judíosmera tulundzuni yamerayu ñimune ichabetab inchun.

18 Katø karubelø nørreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø srua amrrun, trumay ñimbe nømunba, judío kømeealanba naimburabigwan wamindamig kønrrai.

19 Inchen tru karubelan ñimun tranene, ñimbe mandø løtamigwan chi isumøwei, mandamermaib chi isumøwei inchigay. Kaguende tru wamin-damig pubene, wamindamig tøgagønrrai Tius tranrrun, chibig kòn.

20 Kaguende ñim waminchain kømõtø, Tius ñimui Møskawei Espíritu ñimgurri waminchun.

21 'Inchen nuneebe nømui nunewandøwei kwetchai tranen, møskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe møskalan namig kurra, kwetchai tranrrun cha.

22 Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha. Inchen srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraig kønrrun chibig køn.

23 Ñimun kan ciudayu chigøben kaig martrab inchene, katøgansrømay wegørra ambay. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møg Misra Arrubiibe Israel pirau ciudamerayu ñim kerrigu naimburab eshkab lliramøwatø attrun cha.

24 'Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kømøn. Katø kan karuindiig megabiibe nui ya puaigwan purab nuig kømøn.

25 Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbig lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Inchen tru karuindiig megabiibe tru ya puaig lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Yau møskai ashib wabigwanguen kwaimandzig Beelzebú cha wamibe, mas nui yau purrabelane chitø tai asamø chibig køn.

*Mun kørig tøgagømig
(Lc 12.2-7)*

26 'Inchawei misaameran kørig kui inchimøtay. Pøs chitøgucha søriibe søriitø kørrømisrmø, kenamisrtrun. Katø kan søratø tøgagúibe søratø kørrømarig kømø, wammørig kørrømisrtrun.

27 Na ñimun lóstøyu wamindigwane ñimbe kwaløm tøryu waminday. Katø na ñimun nilø wamindigwane ñimbe yabalasrøngurri trasay.

28 Asrwandø kweechibelane kørig kui inchimøtay. Kaguende ñui møsigwane kwetchab kaimanrrun. Treeg kømøtø, asrwanba, møsigwanba managatig tru møra melamnug pinishinrrabigwan, tru Tiuswane si, kørig tøgaguy, chibig køn.

29 '¿Pagatø illinzheelan kan centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? Treweindøzhigwanguen ñimui Møskai pirau kørørbashmubene, ni kanzhikken kørørmøn.

30 Pøs, ñimuimburappe ñimui turyu pusru-umeranguen kan kan mundziizheelø køn.

31 Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn.

32 'Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane nagucha nai Møskai srømbalasrø wabigwei merrab treetøwei truigwane 'ningatiig kur' tamønrrun.

33 Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane nagucha nune nai Møskai srømbalasrø wabigwei merrab 'ningatiig kømur' cha, trendamønrrun chibig køn, Jesúsbe.

*Jesúskurri misaamera nøørotø misrøb
(Lc 12.51-53; 14.26-27)*

34 'Nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab købigwan srua arritamab isumøtay. Nabe truigwan srua arrumøtø, kwayab kømigwan srua arrur cha.

35 Nabe arruppe,

møøbe møskaimba namig kurrøben, nimbasrbe usrimba namig kurrøben, yernabe sueeraba namig kurrønrrai martrab arrur.

³⁶ Inchawei møigwandøgucha ashig kømui inchibeløbe yaeløtøwein kønrrun.

³⁷ 'Møikkøben møskawan kui, kabe usran kui, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. Nui nusrkawan, kabe nui nimbasrwan, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn.

³⁸ Inchen møikkøben kuruswan mutab nai mendig arrumibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn.

³⁹ Inchen møikkøben øsig kømigwan wetørrabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa tøgagønrrun cha.

Ketigwan utab

(Mc 9.41)

⁴⁰ 'Møikkøben ñimun tab wamab utabiibe nan utan. Inchen nan utabiibe nan karua ørøbigwan utan.

⁴¹ Inchen møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kui ashiptø nun tab wamab utabiibe, tru Tius maig karuigwan eshkabigwan ketigwandøwei nøbe Tius tranig utønrrun chibig køn. Katø møikkøben kan sølgandø tabig marøbigwan, sølgandø tabig marøbig kuimburø utabiibe, sølgandø tabig marøb mowan ketigwandøwei Tius tranig utønrrun cha.

⁴² Inchen møikkøben nai mendig amøñibelø kui ashiptø trengatig kømøzheelan kan pi pishi

pasuzhiitøguen srørrøbiibe, truburø nui ketig utamigwane utømø kømø, utønrrun cha, ñimun trendamønrrun.—

11

¹ Jesús yandø nui doce kusrenanøb pera uniilan øyeeg, øyeeg marøb amøñinrrigay cha, chab kusrenanabe, truyugurri ibig køn, tru pirau katøgan pueblomerasrø nui srø wam tabigwan kusrenanøb katø eshkaab waminchib inchab.

*Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø
(Lc 7.18-35)*

² Juan Bautista kailan keeri yau keerig pasrøwa, Cristo chi marøb uniilan wammørøbig køn. Inchabe møilan køsrøn nui mendig amøñibelan Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn:

³ —¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramøh? chinrrai.—

⁴ Inchene Jesúsbe nømun lètappe trenchibig køn:
—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha.

⁵ Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmene nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshkaab kusrenaniilø køn cha.

⁶ Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—

⁷ Inchen yandø nøm amben, Jesúsbe Juanweimburab misagwan trenchib waminchib pølbaserøbig køn:

—¿Mu misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay imay ka isig srua yainaptiigwandeh? cha.

⁸ Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. Kabe, ¿kan møg truba tabig keweigwandeh? cha. Ñimbe ashibelø køn, truba tabig kebeløbe reymerai yau purrabelø kui.

⁹ Trube, treeg købene, ¿chi ashchab webambig kø? Kabe, ¿Tius maig karuigwan kan eshkabigwandeh? Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig køn cha, katø treetøguen kømø, trurrigu Tius maig karuigwan eshkabigwan lataguen kømø, mas purø nuigwan.

¹⁰ Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn:

Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, trube ñui maywan tamartrai ñui merrab.

¹¹ 'Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Maya møguelø kal-laelai utu Juan Bautista lata nuibe muguen kurrømuig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, srømbalærø Tius nø ashib karub wainuube chigucha kømíikken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.

¹² 'Juan Bautista marøb pølbærøb uraskurri møingatig srømbalærø Tius nø ashib karub waibe truba kaig indinab pasran. Inchen tru treeg kaig marøbeløbe treeg mara, trunun nøm kanammørø indan.

¹³ Mayeelø Tius maig karuigwan eshkabeløba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibabe Juan arrumnegatig Tius maig karuigwan eshkaig købig køn.

14 Ñim iigwan kørewa utønrrappe; Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig Elías attrabig købig, truigwein køn.

15 ¡Møramig kalu pønsraibe mør!

16 '¿Møin kwaløm misaamerane chi latailø køn chinrrab køh? chibig køn. Kan plazayu uremera esheerrab purramisra, nømui linchibelan øyah chib trashib purrabelø latailø køn cha:

17 Nambe ñimuyasig luswan urringucha, ñimbe pailamuig køn chib.

Cantailø isumdeelø cantaben, ñimbe miirab kishmuig køn, chib.

18 Pøs Juan mamøwei, muchimøwei inchibig arrubene, nømbe: “Kwaimandzig tøgaig køn” chibelø køn cha.

19 Inchen Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, nømbe: “Menrra maptiig køn”, tamba: “Menrra muchiptiig køn”, tamba: “Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig køn”, tamba inchibelø køn nømbe. Inchendø mu møkken nebua isumgaig Tius marøb pasraibe nui mariiløtøga treeg kuitamab ashchai tørgandø kenamaran—chibig køn.

Isua mørmø misaameran isumdiig nebunrrabig (Lc 10.13-15)

20 Incha Jesúsbe maramburab mariilan nø truba mari pueblomerasrø namig waminchibig køn, kaguende tru pueblomerayu warab misaamerabe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuikkurri. Incha Jesúsbe trenchibig køn:

21 —¡Ay, ñi Corazín pueblo waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo waacha! Kaguende Tirosrø Sidónsrø

tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei truiløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llibrsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrkøleelø keb, nagusrøwan itøbusrøb inchibsruiinrrun cha.

²² Pøs nabe trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø trømbøigwan utønrrun cha.

²³ ¿Inchen ñi Capernaum pueblogan, purø tab incha srømbalarøngatig kusruig kønrrurmab isutirru? Treeg kømøtø, tru møra melamnug kegutsig kønrrabguen ñibe. Kaguende ñimui utu maramburab mariilan Sodomasrø na marig købig kuimbe, møingatig tru ciudadabe pinømubsruinrrun cha.

²⁴ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe tru Sodoma pirausrø misaamerai lataitøguen kømø, ñimuimbe mas purø trømbøig kønrrun— cha.

Naimay amrrua isray

(Lc 10.21-22)

²⁵ Tru uras Jesús trenchibig køn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeeelø kusremeelan kenamarikkurri.

²⁶ Treegwein køn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab kuig kua.

²⁷ 'Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan tran-dan. Mugucha na Nusrkawane mu ashmuben, Møskaindøwei asan. Mugucha Møskawane mu ashmuben, na Nusrkaimbah, møiløgøben na kenamariilø truiløbatø asan.

²⁸ Ñim mayeeløba ñimui amønailøyu chine chine nebuig truba muraarailø, trurrigu kwatsig nigarbe naimay amrruy, nabe ñimun isramig tranrrumøn.

²⁹ Arau merrarrabig tru nai nukabala trarrigwan kashmø, uta, naba latatø srua amun chibig køn. Incha na maig køben nan treeg asha kusrey cha. Nama purø tammayig, manrraugurri newan tabig chish inchimiig, nabe treeg kur cha. Øyamaybe ñimui møsiimerayasig isramig wetørranrrun cha.

³⁰ Kaguende nuka pala trarrig arau merrarrab tsig naimbe kwatsiguig kømø, ka niga ambamdiig køn— chibig køn Jesúsbe.

12

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb

(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Inchen tru uras kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe parøgwaben, tirigu turwan lurra, trulwan mab mendabelø køn.

² Inchen fariseosmerabe asha, Jesúswan trenchibelø køn:

—Au, ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan marøb køn— cha.

³ Inchene nøbe trencha løtabig køn:

—¿Ñimgan lemeelø kətirru cha, mana kōsrøn Davidwanba nui linchibelanba parøgwaben mandø indigwan?

⁴ Pøs truima Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, nōba nui linchibeløba Tiusweyasiitø tarømarig pir-rimeran maig kōbig kōn tan cha, ni nun lata, nui linchibelan lata mamønrrai merigwan, tru sacer-dotesmeratø mamigwan.

⁵ ¿Kabe ñimgan tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu lemeelø kətirru cha, isrin kwaløm kuindøgucha sacerdoesmera Tiuswei yau marøb purrappe, isrin kwaløm kōmui lataig, isrømø, marøb purrøben, truigwanma Tiusbe kalø kui asig kuitarru? cha.

⁶ Inchen kōben nabe ñimune trenchar: Tiuswei ya lataitøguen kōmøtø, mas purø nuikken kur cha, na yu pasrabiibe.

⁷ Ñimbe ni chi tainguen mørmuin kōn: “Animal kweecha, Tiuswan tranøb kōmøtø, ñimbe lastima ashibelø kōnrrai inchar” taigwan. Tru trendaig-wan ñim mandø kui mørig kuimbe, kaig mara kōmeelane ‘øyeeg kaig marøbelø kōn’ chimubsruin-rrun cha.

⁸ Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan nō karunrrain kōmøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— chibig kōn, Jesúsbe.

*Kan møg tasig mul-laig
(Mc 3.1-6; Lc 6.6-11)*

⁹ Incha Jesúsbe truyugurri ya, judíosmera tulundzuni yau kebibene,

10 truyube kan møg tasig mul-laig wabig køn. Inchen kaguen møiløgøsrøn Jesúswan chigøben chi køptø, Jesúswane trencha payibelø køn:

—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan ka tamar-train kø chindah?— cha.

11 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimma møikkøben kan ubisha tøgagua, isrin kwaløm trabyu kebeñene, ya, kemøra, wes-ramønrraguh? cha.

12 Pøs kan møøbe kan ubisha lataitøguen kømø, purab nuikken køn cha. Inchawei treeg købene, isrin kwalømmerawangucha tabig maramigwane merømø, ka marbasamig køn— chibig køn.

13 Incha tru møwane trenchibig køn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen nøbe larrøbichene, kandarø kwal latawei tabig kørrømisrøptinchibig køn.

14 Inchen fariseosmerabe webamba, Jesúswan namig kurra, mandø incha pinisamigwan waminchib mendabelø køn.

Jesúsweimburab maig nebunrrabigwan wamindig

15 Inchen Jesús iigwan wammørabe, truyugurri iben, misag truba nu mendig ambubelø køn. Inchen Jesúsbe mayan kwanrreelan tamarøbig køn.

16 Incha nune mu køn cha, mun køben misaam-eran mørø waminchimønrrain karubig køn.

17 Iibe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaiaskurri øyeeg taig nebunrrain kuig køn:

18 Iibe tru nai karuig marøb megabig køn cha, tru na lawa wesruig,
na undaaraig, truigweimburappe nabe truba tab kui mørøb kasrag war taig.

Nabe nai Espíritun nuim pala pasren,
 chu pirausreelø køben maya misaameran tru
 sølgandø tabigwan nø eshkað kusrenanr-
 run taig.

¹⁹ Nøbe kwayam lamøwei, trashimøwei,
 callesmerayu nui wamwan wamindi
 mormøwei indig kønrrun taig.

²⁰ Kan caña kegurisaigwan nøbe kebinab
 lanchimøwei,
 katø mecha ke chab kwab pilab pasrabigwan
 kweechimøwei inchun taig,
 tru sølgandø tabigwan kerrigu kanawa wesrawa
 pasramnegatig.

²¹ Inchen judíos kømø misaamerabe nui
 munchiyutø isua muniirab kønrrun, taig.

*Jesúswan kwaimandzigwei maramburab mari-
 itøga maran chib*

(Mc 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Inchen Jesúsweimay kan møg kabgaig,
 wamgaig kwaimandzig tøggaigwan srua amben,
 nøbe nun tamarene, tru wamgaibe waminchib,
 ashib inchibig køn.

²³ Inchene mayeeløba kwaara ashib trenchib
 payiyabelø køn:

—¿Iibe tru merrabsrø Davidwei Nusrkain
 køppeendi?— cha.

²⁴ Inchen fariseosmera iigwan mørabe, trenchi-
 belø køn:

—Nugwaimandzig, Beelzebú, tru kwaimandzi-
 imeran ke nøasha karubig treeg martraí tranig
 kua, truikkurri kwaimandziimeran weeran— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrraigwan
 ashabe, trenchibig køn:

–Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nòmasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, pinønrrun cha. Katø kan ciuda lata, katø kan yaelø lata nòmasiitø nøørøtø misrøb kurrabe, warønrrab kaimanrrun cha.

²⁶ Øyeetøwei Satanáskucha Satanáswandøwei weguchabe, nòmasiitø nøørøtø misran cha. Inchen nø ashib karub waibe, trube, ¿chinha pasrabig pasrønrrab kø? cha.

²⁷ Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe kwaimandziimerane mu webetingaruitøgarre webetah? cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan ñimun uyube nøm kusrenrrun chibig køn.

²⁸ Trune na Tiuswei Espíritutøga kwaimandziimeran webetøbene, Tius nø ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.

²⁹ 'Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur mowan lusrøbmerrig lusrmøwatøbe, ¿nui chi tøgagúigwan chinha kerranrrab kø? cha. Lusra trarratøwei nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn.

³⁰ 'Naingatø pasrømíbe, nan tsaleelaingatø maran. Inchen naba tulishimíbe truørøtø wiitan.

³¹ 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Mis-aamera kaig mariilan lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamab wamindiilan lata Tiusbe ker-riguh pesannawa ulø paymønrrun cha. Trune Espíritu Santon purø trømbøig wamab wamindi-ilane si, Tiusbe pesannamø, ulø payrrun chibig køn.

³² Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe ulø paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espíritu Santon kaig waminchibigwaneguende ni mõi yu lata, ni kansrø lata pesannamø, ulø payrrun cha.

Tusrwane mamikkurri asan
(Lc 6.43-45)

³³ 'Pøs kan tab tusrbe, tab mamitøwei niirrun. Inchen kan kaig tusrbe kaig mamitøwei niirrun. Kaguende kan tusrwane mamig niguinug asan.

³⁴ ¡Ul lataig inchib misaamera! ¿Ñim chincha tabig waminchague, trendø kailøbe? Kaguende nui manrrau chine isua tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan.

³⁵ Kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan.

³⁶ Inchawei nabe trendamønrrun: Chigøben wamindamgailan misag ke ka wamincha møriilan Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm mayeeløba tru urasbe kerriguh maig kuigwan eshkamig kønrrun cha.

³⁷ Pøs ñui wamindiitøgatøwei 'tabig køn' tain kui, kabe 'kaig køn' tain kui Tius treeg marig kørømisrtrabguen.—

Jesúswan mu køremgaig mana asiimíg martrai miab
(Mc 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Inchen mõiløgøsrøn Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúswan trenchibelø køn:

–Kusrennøbig, Tius ñiba pasrain kui nam asha kønrrab mar– cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

–Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peebe itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab maramig miatan cha. Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Jonásweiwandø eshkamønrrun cha.

⁴⁰ Tru Jonás truba nu peskau umbu pøn kwaløm, pøn yem wab lataitøwei Møg Misra Arrubikkucha pøn kwaløm, pøn yem pirø umbu wanrrab køn cha.

⁴¹ Tru Nínive ciudasrø misaamerabe Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kenamisrtrun cha, tru mõin kwaløm misaameran kaiyu pønsrønrrab. Kaguende nínivesreeløbe Jonás eshkaigwan møra, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kømø, mas nuig kur cha.

⁴² Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kurrønrrun cha. Incha nõbe tru mõin kwaløm misaamera ñimun møra melønrrai maringarunrrun. Kaguende nõma purø yabsrøngurringuen pirau arrig købig køn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kømø, mas nuikken kur chibig køn.

*Kwaimandzig møweinumay katøle arrub
(Lc 11.24-26)*

⁴³ 'Kan trømbøig maringarub kwaimandzig møweinukkurri webippe, chugøben purmerasrø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, treeg isun:

⁴⁴ “Katø nai yamay inrrab cha, na chugurri we-barrua arrinumaytøwei”. Incha katø arruabe, tru møwane kan yawan chiguchagaig chishtø palu-uncha tamara pasrig lataig wetørranrrun cha.

⁴⁵ Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nø lataguen kømø, mas larrø trømbøig marøbelan sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru møweinug purrønrrab kebamrrun cha. Inchen tru møøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørrømisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø. Inchawei i møin kwaløm misaameran kailan treetøwei purainrrun— chibig køn Jesúsbe.

*Jesúswei usrimba, nui nuneløba
(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)*

⁴⁶ Jesús misaameran waminchib srø pasramne nui usrimba, nui nuneløba pua, nøba waminchig kui wambiitø pønrrabelø køn.

⁴⁷ Inchen møikkøsrøn Jesúswan eshkabig køn:

—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñiba waminchab ñun payib.—

⁴⁸ Inchene Jesúsbe tru eshkabigwane trenchibig køn:

—¿Nai usri, nai nuneløbe mumera køh?— cha.

⁴⁹ Inchabe nui kusrenanøb pera uniilan kwaneshkab trenchibig køn:

—Nai usri, nai nuneløbe iilø køn cha.

⁵⁰ Kaguende møykkøben nai Møskai srømbalasrø wabig maig martrai karuben, treeg marøbig, truibe sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

13

*Kan ellmarøb kwallibigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig
(Mc 4.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Tru kwalømdøwei Jesús yaugurri webya, nu pisu menda wamisrøbig køn.

² Inchen misag truba nu tulundzunikkurri, Jesúsbe kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø pønrrabelø køn.

³ Inchen nøbe waminchib pølbaserøbig køn 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga chineh kemesra kusrenanøb.

Incha trenchibig køn:

—Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha.

⁴ Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørrøben, illimera amrrua, man cha.

⁵ Katøganbaløbe sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørra, pirø palatiikkurri tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø,

⁶ pørr webarruabe, mergurangeruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha.

⁷ Katøganbalø yellbe kal shau utu kørrøben, kalmera nørrørab mendappe, chab kasrøb tsibisan cha.

⁸ Inchen katøganbalø tab pirau kørrabiibe si, tabig ellmarig misra, møiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien niguen, møiløbe sesenta niguen,

katøganeløbe kan trulzhikkurrindø treinta nigan cha.

⁹ ¡Kalu pønsraibe, mør!— chibig køn.

*Mandøgurri ‘iilan øyeeg lataig køn’ cha Jesús wa-
mindig*

(Mc 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús wan kemalla, trenchib payibelø køn:

—‘Øyeeg lataitøwein køn’ chib, ¿misaamerane chindimba øyamay waminchigu?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Srømbalasrø Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katøganelane treeg kømøn cha.

¹² Kaguende tøgagwane masken tranen, uñchaguen tøgagørrun cha. Trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha.

¹³ Inchawei nabe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga chineh kemesra waminchar chibig køn. Kaguende:

nømbe ashendø, ashmøn cha,

mørendø mørmøwei, ni katø chigúinguen mørmøwei indan cha.

¹⁴ Inchawei nømune øyeeg køben, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah wamindig ciertonwei nebun cha:

Maya, maya mørendø, ni chi tainguen mørmønrrun cha.

Ashippe, ashendø, chigúi ashmønrrun cha.

¹⁵ Kaguende i misaamerai manrrøbe larrø tranrreelø srug lataig misrin køn cha.

Kalumera, kabmera kasrailø tøgar køn cha, ashmøwei, mørmøwei,

ni chi tainguen mørmøwei,
 nuimay amrrumøwei inchai,
 katø na tamariilø kømøwein kønrrain taig.

¹⁶ 'Trune ñimbe mayanguen tab kuilø køn, kaguende ñimui kabmera Tiusweimburabigwan ashib, kalumera nuimburabigwan chigúi mørøb inchibelø tøgarbe.

¹⁷ Inchawei nabe ñimun cierton trenchar: Tius maig karuigwan eshkabelø køben, sølgandø tabig marøb misaamera køben, truilø truba nu, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø, ashmuig køn cha. I ñim mørigwan mørinrrabna kui inchendø, mørmuig køn cha, trenchibig køn.

'Øyeeg lataig køn' cha, kemesra wamindingwan Jesús tab eshkab

(Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ 'Au, ñim møray, tru kwallibigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamincha pasrigwan na eshkanrrab.

¹⁹ Tiuswei tru srø wam srømbalasrø karub waisriigwan mørendø, chigúinguen mørmeelane tru nugwaimandziibe arrua, tru manrrau ellgwaigwane kerran cha. Inchen truiløbe tru yell mayu kørrabelø latailø køn.

²⁰ Inchen tru sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørrab yellbe tru misag Tiuswei wamwan tru urastøbe truba tab kui mørøb utabelan trunun eshkabig køn.

²¹ Inchendø srøl tre umbu keetiimíig kua, maya yanaguen amøñimøn. Incha tru Tiuswei wamgurindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, møi møin kørran.

²² Inchen tsuren, tru kal shau utu kørrab yellbe øyeeg misagwan eshkabig køn: Tiuswei wamwan mørøppe, mørendø, i pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømø tøgagúilø purø tabig lataig asønaikkurrimbatø, tru Tiuswei wamwan mørigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe ellmarig mismøn cha.

²³ Inchen tru yell tab pirau tsuriiløbe tru misag Tiuswei wamwan møra, katø tab chigúi møra, truike sí, tab ellmarig misrigwan eshkabig køn. Truiløbe tru kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien, kaneløbe sesenta, kaneløbe treinta nigabelø latailø køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tirigu utu arrucillu kal-labigwan kemesra wa-mindig

²⁴ Incha Jesús katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha eshkawa pasrøb trenchibig køn:

—Srømbalarø Tius nø ashib karub waibe kan møg nui trau tab yellwan tsuri lataig køn cha.

²⁵ Inchen søteeløba kib waramne nun kan ashig kømui inchibig arrua, tirigu tsuri utu kaig yellwan wiitappa, yan cha.

²⁶ Inchen tirigu nørrørawa, urø weetøbene, tru kaig kau arrucillugucha kenamisrøptindan cha.

²⁷ Inchen tru tra puaiwei marøb melabeløbe nune trenchinrrab ambubelø køn: “Señor, ñi trau tru tsurig yellbe tabig købendøbe, ¿tru kaig kaube chugurrin kal-lah?” cha.

²⁸ Inchene tru ellmarig puaiibe trenchibig køn: “Mutø tsaliig øyeeg mariinrrun” cha. Inchen truyu marøb melabeløbe trencha payibelø køn: “¿Kabe tru kaig kauwan nam kitønrrab ambamøh?” cha.

29 Inchine nòbe trenchibig kòn: “Kagøbasay cha. Inchippa kaig kauwan kitønrab incha, tirigun-gucha tøgä kitabgun cha.

30 Trembe paramnegatig trubalatø ka nørrørabasay chibig kòn. Tru uras tru tulishinrrabelan øra, tru kaig kauwanmerrig tulisha, lusrø mara, pattrai karumønrrun cha. Incha tirigune nai tirigu esegainug keeringarumønrrun”, tan— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

*Murtasa yellwan kemesra wamindig
(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)*

31 Jesús katøgan ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha, kemesra waminchibig kòn:

—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan murtasa yell lataig kòn cha, kan møg nui trau tsurig.

32 Maya yellmerai utu purø lamø yellzhig købendø, nurappe, tru ellmarig shush tusrmerai utu mas nuibe murtasa kòn cha. Yandø kan tusrburabig misren, nuig køptø, illimera pala amøñibeløguen amrrua, tru srarmerayu le marøbelø kòn— chibig kòn.

*Levaduran ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha, kemesra wamindig
(Lc 13.20-21)*

33 Katø Jesúsbe katøgan ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha, kemesra waminchibig kòn:

—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe levadura lataig kòn cha, kan ishuuma pa arruba harina sømara, levaduran pusren, maya

sømarigwan trunun ørøba pulingarub lataig køn—
cha.

*Mandøgurri ‘ilan øyeeg latailø køn’ chib Jesús
kemesra wamindig*

(Mc 4.33-34)

³⁴ Jesúsbe misaamera nørrø pasrabigwan
kerrigu iigwan kusrenanøppe, ‘øyeeg lataitøwein
køn’ chib wamindiitøga eshkabsulu waminchibig
køn. ‘Øyeeg lataitøwein køn’ cha, eshkawa pønsra
kømpupe, waminchimíig køn.

³⁵ Øyeeg nebuppe, tru Tius maig karuigwan
eshkabig maig taig nebunrrain kuig køn, tru øyah
taig:

Waminchib kusrenanøppe, ‘øyeeg lataitøwein køn’
chibgøba eshkað wamindamønrrun cha.

Tius pirøwan marøð uraskurri sørig
pønrrabelan tørgandø eshkað wamin-
damønrrun cha.

*Tirigu utu arrucillu kauwan kemesra
wamindigwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, Jesús
tab eshkað*

³⁶ Incha Jesús tru nu søtø misagwan ungwa cha,
yau kebibene, nui kusrenanøð pera uniiløbe ke-
mallabe trenchibelø køn:

—Tru ellmarinug kaig kauwan ‘øyeeg lataitøwein
køn’ cha, namun eshkað wamindigwan tab
eshkarra— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru tab yellwan ellmarøbiibe Møg Misra Arru-
bigwan eshkaðig køn cha.

³⁸ Inchen tru ellmarig trabe yu pirau maya
misagwan eshkaðig køben, tru tab yellbe Tius nø
ashib karub waigwei ureemeran eshkaðig køn

cha. Inchen tru kaig kaube nugwaimandzigwei ureg kòn cha, eshkabig kòn.

³⁹ Inchen tru ashig kòmui inchib tsaliig tru kaig kauwan ellguawa pasrøbiibe nugwaimandzigwan eshkabig kòn cha. Inchen tru ellmarig srønøbe srabe kwaløm patsønrrabigwan eshkabig køben, tru ellmarigwan tulishibeløbe ángelesmeran eshkabig kòn cha.

⁴⁰ Tru kaig kauwan tulisha, nagu pattrai kebetab lataitøwei srabe kwaløm patsab uraskucha øyeeg punrrun chibig kòn.

⁴¹ Tru Møg Misra Arrubiibe tru katøganelan kaig maringarub pønrrabelanba, ke kaigwandø marøb pønrrabelanba nø ashib karub wainukkurri truilane mayamba nui ángelesmeran tulishinrrai ørtrun cha.

⁴² Inchen nu nag naarabigu kebusren, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha.

⁴³ Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe nòmui Møskai ashib karub waisrømbe kan nøsig pilab latailø pilønrrun cha. ¡Kalu pønsraibe, mør! chibig kòn.

Purø tabig søra tøgagúigwan kemesra wamindig

⁴⁴ Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan chigøben truba tabzhigwan pirø umbu søra pasrig lataig kòn. Kan møg tru tabig sörig pasrabigwan wetørrawa, katøle truyutøwei søra pasran. Incha truba kasrag ya, nui chi tøgagúilan kerrigu yanabe, tru pirøwan penaptindan.

Tørguebilab sruuzheelø truba nuweyig lataitøwein kòn cha, kemesra wamindig

⁴⁵ 'Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan tørbilab sruuzheelan lawa, penab, yanøb inçhibig lataig køn cha.

⁴⁶ Incha kan tørbilab sruuzhig truba truba tabzhig nuweyig wetørrappe, ya, nui chi tøgagúigwan kerriguh yana, tru purø tab sruuzhigwan penan, chibig køn.

Atarraya lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁷ 'Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan atarrayan maryu keguchen, chi peskaugurrimbunø kemørøb lataig køn cha.

⁴⁸ Incha atarrayayu peskau netsabene, tru peska-abeløbe pi menda wesrua, peskaumeran lawa tarømartrab purramisran cha, tabelane tasinyu pusrøppe, kailane petaptø petan cha.

⁴⁹ Srabe kwaløm patsab uraskucha øyeetøweih purainrrun, chibig køn. Inchen ángelesmera webamrrun cha, kailanba, sølgandø tabig marøbelanba nøørø tarømartrab.

⁵⁰ Incha kailane nu nag naarabigu kebetønrrun cha, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

Kusrenanilø kølliiba, srøiløba

⁵¹ Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe iilan kerriguba chigúí mørgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

⁵² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Mutøgucha Moisés pørigwan kan kusrenanøbig srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguigwe-imbura kusrebig misrabe, kan ya puaig møkai latawei nui tabzheelø esegaig tøgagúinukkurri

srøilø køben, kølleelø køben wesrub lataitøwei maran— cha.

Jesús Nazaretsrø

(Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Yandø Jesús tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib iilan eshkab chab waminchabe, truyugurri webya ibig køn.

⁵⁴ Incha nuim pirausrøndøwei puabe, tru judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøbene, misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿I møøbe øyeeløbe churre øyeeg kusreh? cha. ¿Katø tru maramburab mariilan chincharre marenah? cha.

⁵⁵ ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbigwei nusrkai, katø nui usrimbe María taig kømuitarru? cha. ¿Santiagoin køben, Joséwein køben, Simónwein køben, Judaswein køben nuneg kømuitarru? cha.

⁵⁶ ¿Yamba nui nuchaløgucha kerriguba namui ututøwei warabelø kømuitarru? cha. ¿Trube, kerrigu iigwane i møøbe chugurrinrre øyeelø tøgaguerah?— cha.

⁵⁷ Treeg isua nune kaashibelø køn. Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha Tius maig karuigwan kan eshkabigwane tab indan cha. Inchendø nui piraueløba, nui yaueløba, truiløbe chi tab inchimøn— cha.

⁵⁸ Incha truyube maramburab mariilø tre marmíig køn, kaguende truyu misaamerabe nømui isubigwan nuinug pasrmuikkurri.

14

Juan Bautista kwaig
(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Tru kwalømmerawan Galilea pirau karubig Herodesbe Jesúsweimburabgøba wamindi mørabe,

² nui karuindiig melabelane trenchibig køn:

—Truibe tru Juan Bautista kuinrrun cha, kwaitai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre øyeeg maramburab maramig tøgagig kuinrrun—chibig køn.

³ Kaguende Herodesbe tru Juanwan kemøringarua, lusra, kailan keeri yaumay kertrai srua ambingaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíascurrindø.

⁴ Kaguende Juan Bautistabe Herodeswane trendaig købig køn:

—Tru Herodíaswan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha,

⁵ Herodesbe Juanwan kwetchab inchendø, misagwan køriimatabig køn, kaguende mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig kui kørewa køben.

⁶ Inchen tru Herodeswei kal-lain kwalømwan isub kasrag waram kwaløm, tru Herodíaswei nimbasrbe tru linchai eshkailø mayeelø purrabelai merrab pailaben, Herodeswane truba tabig asønaptø, tru srusrane:

⁷ —¡Katø, tranmø kømø! chi miabendø tranrumøn— chibig køn.

⁸ Inchen tru srusrøbe usri øyeeg chinrrig cha eshkaig køppe, Herodeswane trenchiptinchibig køn:

—Juan Bautistai turwan kan platilloyu tran-
nrra— cha.

⁹ Inchen reybe truba isui inchendø, tru mayeelø
lincha purrabelai malau, treeg tranrrumøn cha,
trannrrab misrig køppe, traningarubig køn.

¹⁰ Incha Juanbe kailan keeri yau waben,
Herodesbe turwan paringarubig køn.

¹¹ Inchen tunwan para, kan platilloyu srua ya,
srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn.

¹² Inchen Juanwei mendig amøñibeløbe amrrua,
Juanwei asrwan srua amba, sørabelø køn. Incha
Jesúswan trunun eshkanrrab ambubelø køn.

*Trattrø mil misagwan Jesús manrrai tranøb
(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)*

¹³ Inchen Jesús Juanwan kweetsin kui
wammørabe, truyugurri nõtø kan barcoyu
nøørø mu misag warab waraimøsrømay
ibig køn. Inchen misaamerabe truba nu
wammørøppe, pueblomerayugurri webamba,
nuimay katsikkatø ambub mendabelø køn.

¹⁴ Inchen Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu
misag pasrai ashabe, nømun lastima køben, nømui
utu kwanrreelan tamarøbig køn.

¹⁵ Inchen yandø mawabrab købene, nui kusre-
nanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchi-
belø køn:

—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha
yandø maabenwein køn cha, misagwan amr-
rai ‘ungwa’ chi cha, yamera pønrrabsrø amba,
nømuyasig mamig pena manrrain— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Chi ambamibe palømøn cha. Manrrai ñim mannay— cha.

¹⁷ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe tratrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.

¹⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Yu srua amrrurray— cha.

¹⁹ Incha tru nu misagwan pubilayu purramisingarua, tru tratrøgatø pirrimeranba, pagatø peskaumeranba, tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chibig køn. Incha pirrimeran pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn.

²⁰ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn.

²¹ Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø tratrø mil købig køn.

Jesús pi palawan arrub

(Mc 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Incha yandø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatøsrømay merrab amrrai barcoyu nebamingarubig køn, tru nu misagwan ‘ungwa’ chib pasrappatø.

²³ Incha yandø misagwan chab ‘ungwa’ chabe, nøbe nøtø kan tunbalasrø Tiusba waminchab ya, yem køben nøtø trusrø wabig køn.

²⁴ Trune yandø barcobe pisuyu yabsrønguen iben, pi welarmerabe barcongøba megambubig køn, kaguende isiibe nømui malaugøba megambub ichen.

²⁵ Inchen løtsøzhig yemdø Jesús pi palawan kat-sikka nømuimay kemallib ibene,

26 nui kusrenanøb pera uniilø pi palawan arri ashippe, truba kwaarøb kørig købiitø trenchib trashibelø køn:

—Kan møsig køn— cha.

27 Inchen Jesúsbe møi møi nømune waminchib trenchibig køn:

—¡Kørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.

28 Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—Señor, trube, ñi kuabe, nan ñuimay pi palawan: “Amø” chirra— cha.

29 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Amø pøš— cha.

Inchen Pedrobe barcoyugurri pinaya, pi palawan Jesúsweimay ib mendabig køn.

30 Incha tru mur isig ichibigwan tab ashippe, køriimataptinchibig køn. Inchen nune asentab mendaptinchen trashibig køn:

—¡Señor, wesrurra!— chib.

31 Inchene Jesúsbe møi møi tasigu kemørabe, trenchibig køn:

—Ñi kui ñui isubigwane nainug ke ka kømønrraindiitø pasra tøgag cha. ¿Chindimbarre kaimamuitamab isugu?— cha.

32 Incha barcoyu nebamben latatø, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen,

33 barcoyu purrabeløbe nune køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñibe Tiuswei Nusrkain køn— cha.

*Jesús Genesaretsrø kwanrreelan truba nu tamarøb
(Mc 6.53-56)*

³⁴ Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pubene,

³⁵ misaamera Jesús kui nebua ashabe, wammørøsrøngarubelø køn tru pirau ørøba. Inchen nuimay maya kwanrreelan srua amrrua:

³⁶ —Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwan namun katørabashcha— chib, rugabelø køn.

Incha mayeeløba katørabeløbe tabig kørømisrøbelø køn.

15

Møwan trømbøig kaig marøbiibe ¿chi kerah?

(Mc 7.1-23)

¹ Møiløgsrøn Jerusalénsrøngurri amrrubelø fariseosmeraba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

² —¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsreelø trendø treeg marøb tøgagúigwane chindimbarre itøbunabelø køh? cha; pøs mappe, nømbe tasigwan kinømø mabelø køn— cha.

³ Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:

—Trube, ¿ñimgucha Tius maig maramigwan martrai pønsrailane chindimbarre marmeelø køgue cha, ñim ñimuimbura trendø treeg marigwan marøb købiitø?

⁴ Kaguende Tiusbe trendaig køn: “Ñui møkai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn” cha. Katø: “Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pas-rig kønrrun” cha.

⁵ Trune ñimbe trenchibelø køn: “Kan møøbe møkawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha:

‘Na ñimun purugumig tøgagúigwan Tiuswan tranar cha. Ñimune purugunrrab kaimamønrrun’ chinrun cha.

⁶ Incha møikkøben øyeeg taikkurrimbe, yandø møskawan, usrane lastima ashib purugumibe chi palømøn” cha, ñimbe trenchibelø køn cha. Øyeeg marøppe, ñimbe Tius martrai karua pasrigwane chigucha kømíig kui lataig mara srua køn cha, ñimui trendø treeg marøb tøgagúilan marøg køptø.

⁷ ¡Palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabig Isaías ñimuimburab sølwein tain køn øyah chippe:

⁸ I misaamerabe nan ka triitøgatø tab inndan cha.
Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.

⁹ Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha,
møguelø martrai karua pønrsailan øyeeg maramig køn chib kusrenanøb.—

¹⁰ Incha Jesús misagwan nuimay wama trenchibig køn:

—Kalutøga mørøb, katø chigúi mørøb inday cha.

¹¹ Møwan trigu kebibiibe nune chi kaig trømbøig marmøn cha. Treeg kømøtø, møwan kaig trømbøig marøbiibe trigugurri webibig, truike si, nune trømbøig maran— chibig køn.

¹² Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe trenchibelø køn:

—¿Ñi øyeeg tailan fariseosmera mørabe, namig mørigwan ashtirru?— cha.

¹³ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Chi tusr køben nai Møskai srømbalasrø wabig ellgwaimíigwane srølbañau kitig kønrrun cha.

¹⁴ Nømunne kagøbasay cha. Kaguen nømbe kabgailø katøgan kabgailandøwei srua ambubelø køn cha. Kan kabgaima katøgan kabgaigwan srua yabe, trabyu pailøba kegørrønrrun— cha.

¹⁵ Inchene Pedrobe Jesúswan trenchibig køn:

—Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwan namun tab eshkarra— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñingucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru cha?

¹⁷ ¿Chitøgucha trigu kebibiibe patsau kørraibig kui ashmeelø køtirru? cha, katø asrugurri webinrrab.

¹⁸ Trune trigugurri webarrubiibe si, møwei manrraugurri arrubig kua, truike nune trømbøig marøb mindisan cha.

¹⁹ Kaguende møwei manrrø umbugurrimbe kaig isuilø køben, kweetsamelø køben, kasharawarmera itølulamig køben, kasharameelø købendø ishumburba, møgueløba trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, isa wamindiilø køben, tsalø wamiilø køben, øyeelø kerriguh werrun cha.

²⁰ Iiløbe si, møwan kaig trømbøig maran cha. Inchen manrraptø tasigwan kinømuitøbe møwane chi trømbøig marøb mindishimøn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

*Kan ishug peg pirausriig Jesúswan køreig
(Mc 7.24-30)*

²¹ Incha Jesúsbe truyugurri tarømisra, Tiroba, Sidónba tru ciudadamera pønrrab piraumay ibig køn.

²² Inchen kan ishug canaansriig tru pirau tsubiibe arrua, Jesúswan trenchib wamab kemallibig køn:

—Señor, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha chib. Nai nimbasrbe kan kwaimandzig ni mumayguen tab uñchaingaig indinab megan— cha.

²³ Inchen Jesúsbe chigucha lètømuben, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe, trenchibelø køn:

—Tiusmanda, ishuwane ‘inrrø’ chi cha, namui wendautø trashib arrun— cha.

²⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nane Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latailaimaytø ørig køn— cha.

²⁵ Inchene tru ishuube nui merrab arrua, tømboønsrøb trenchibig køn:

—¡Señor, purugurra!— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.

²⁷ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Øø, Señor, treebe treegwein købendø, wera-ureezheeløguen nømui puarwei mishatsigugurri kørrabzhigwan man— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Ishug, ñui isubigwan nainug pasra tøgagúibe purø nuig køn! cha. Ñi maig palain pasraig, treeg kønrrun— cha.

Inchen tru uraskurri nui nimbasrbe tabig kørrømisrig køn.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb

29 Jesús truyugurri webya, Galilea pisu puluan purayabe, kan tunbalasrø nebya, truyu wamisrøbig køn.

30 Misag truba truba nørrø nø wainug tulundzuna, cojosmera køben, kabgailø køben, asru chiyu køben kesruilø køben, waminchab kaimabelø køben, katøgan chi kwanrrø køben tøgarmera truba nu treelan køben Jesúswei merrab srua amrrua, pønsrøben, nøbe tamarøbig køn.

31 Treekkurri tru nu misaabe ashippe, ke kwaara asha kørrømisrøbelø køn, waminchab kaimabeløbe wamindamba, asru chiyu køben kesruiløbe tabig kørrømisramba, cojosmerabe ambamba, kabgailøbe asamba indi ashabe, nømbe Israel misaamerai Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

*Jesús pib mil misagwan manrrai tranøb
(Mc 8.1-10)*

32 Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig køn:

—Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn kwalømguen naba warøwa, yandø chi mamig chigar køn cha. Nømui yamay chi mameeløbe ambashig kømøtan cha. Kaguende mayutø pesannabgun— cha.

33 Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Ya nu misagweimbe ¿nambe chinha mamig wetørrayasamø? cha, ya yu mu misag warab warømøsrømbe.—

34 Inchene Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe pirri mam tøgagøgue?— cha. Inchene nømbe:

–Pirri sietebah, katø mamdø peskau-ureebatø tøgaguer— chibelø køn.

³⁵ Inchen nøbe misagwan pirau purramisingarua,

³⁶ nui tasigu tru pirri sietenba, peskaumeranba muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn.

³⁷ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha tru pirisaig undailan tasinmerayu siete netsøbateelø tulishibelø køn.

³⁸ Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø pib mil købig køn.

³⁹ Incha Jesúsbe yandø misagwan chab ungwa chabe, barcoyu kebya, Magadan pirausrømay ibig køn.

16

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kan mana asiimíig martrai miab

(Mc 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Fariseosmera køben, saduceosmera køben Jesúsban ashchab ambabe, nun chiyugøben kebenøsrkøg køptø, mana asiimíig miabelø køn Tius nøba pasrain kui ashchab.

² Inchine Jesúsbe trencha løtabig køn:

–Yandø maaben misrene, ñimbe øyah chibelø køn cha: “Tab kwaløm kønrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke pigøzhig pasran” cha.

³ Inchine løtsøbe ñimbe trenchibelø køn cha: “Møimbe kaig kwaløm kønrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke wañindø kasrain pasran” cha. Pøs pala wañi maig pasrai asha,

ñim ‘øyeeg kørnrun’ chib, ‘øyeeg kørnrun’ chib waminchibeløbe, ¡Møin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, ‘øyeeg kørnrun’ chinrrab wetøgørrørnrrab kaimabeløbe mailø køgue! cha.

⁴ Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peebe itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendø asha kørnrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, tru Jonásweiwandø eshkamønrrun— cha.

Incha nømune pønrramnetø, iptinchibig køn.

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenanigwan ashptø kuy

(Mc 8.14-21)

⁵ Nui kusrenanøb pera uniilø pisu ambøgatøsrø chab larraambabe, pirri srua amrrumigwan pesan amrrubrain kui isuptinchibelø køn.

⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashptø kuy— cha.

⁷ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe kangur-rin kangurri trenchibelø køn:

—Nam pirriwan srua amrrumuimbarre trenda chindah— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kangurrin kangurri ‘pirringar ker’ chib purrøgue? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrraindøzhig pasra tøgar cha.

⁹ ¿Katøgucha ni chigúinguen mørmeelø kø chindah? cha. ¿Tru na tratrøgatø pirriwan tratrø mil

møguelan pirishiben, undailø mam tasin tulisaigwan ni trunundøguen ke isumeelø kø chindah? cha.

¹⁰ Katø tru siete pirriwan tru pib milwan pirishiben, ¿tru unchibigwan mam tasin tulisaigwan isumeelø kø chindah? cha.

¹¹ ¿Ñimbe mandeelø køh cha, chigúinguen mormønrrappe, na pirriwan waminchib wamubendøbe, nabe tru levaduran fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy cha, nabe trunun waminche?—

¹² Inchen nømune ‘tru pirriyu pusri levaduran ashiptø kønrrigay’ chimøtø, ‘tru fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenaniilan ashiptø kønrrigay’ tain kui yandø wetøgørrabelø køn nømbe.

*Pedrobe Jesúswan: “Cristo køn” chib
(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)*

¹³ Jesús Filipo pirau Cesareasrø puabe, nui kusrenanøb pera uniilan payibig køn:

—¿Misaamerabe Møg Misra Arrubigwane mu køn tah?— cha.

¹⁴ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe ‘Juan Bautista køn’ chiben; møiløbe ‘Elías køn’ chiben; møiløbe ‘Jeremías kuinrrun’ tan cha, kabe møikkøben ‘Tius maig karuigwan eshkabig kui’.—

¹⁵ Inchene nøbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

¹⁶ Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe tru Cristo, Øsig wab Tiuswei Nusrkain køn— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe mayanguen tab kuig kòn cha, Simón Jonáswei nusrkai. Kaguende ñune iigwane yaumbaig, animbaig, ka møg kenamarøb eshkamøtø, nai Møskai srømbalasrø wabig eshkan cha.

¹⁸ Inchen nagucha ñune, ñibe Pedro kòn char cha. Nai iglesian i srug pala mara pasramønrrun cha. Inchen kwamig kønrrai marøb pasrabigwei maramburab marøbikken tru iglesiane ni chinchaguen kananrrab kaimanrrun cha.

¹⁹ Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug llavimeran ñun tranamønrrun cha. Ñi yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasrøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Ñi yu pirau pichib lataig marene, srømbalasrøngucha pichib lataitøwei martrun— cha.

²⁰ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan mungøben eshka kønrrain kømø karua pasrøbig kòn, nøbe tru Cristo kui.

Jesús nø kwamigwan eshka

(Mc 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Incha tru uraskurrimbunø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan ‘øyeeg kønrrabig kòn’ cha, eshka mendabig kòn. Nune Jerusalénsrømay yamig nebuben, misagwan karubelø kølli misaamera, sacerdoesmeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, truba truba kaig indinab megawa, kweetsig kømig nebunrrun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiiranrrun chibig kòn.

²² Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib mendabig kòn:

—Tius ashib wawa, Señor, ñun øyeeg puraimuimbe— cha.

²³ Inchen Jesúsbe keeshabe Pedrone trenchibig kòn:

—Satanás, nainukkurri tarømisr cha. Ñibe nane peñchai ke ka srurrengwangerub attan cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.

²⁴ Inchabe Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig kòn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kuruswan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha.

²⁵ Inchen møikkøben øsig kømigwangøba isubiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa, tøgagønrrun cha.

²⁶ ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? cha. Kabe ¿kan møøbe kwamønrrappe, chi tranøbsruerah? cha.

²⁷ Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe Møskawei purø nuig tørguegwalmabigu nui ángelesmeraba arua, møilandøgucha nøm maig marig køben treeg tranrrun cha.

²⁸ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møiløgøben yu purrabelø tru Møg Misra Arrubig nø ashib karunrrab attrab kenamisren, trunun nebua ashmøwatøbe, kwanrraamøn— cha.

17

*Jesús ke peemayig misrøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)*

¹ Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, nui

nuneg Juanwanba nøørø kan pala tunsrømay pera ibig køn.

² Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn. Inchen nui maløbe nøsig lataig tørbilabig misren, nui kewagúiløbe puløzhig pilabig lataig misrøbig køn.

³ Inchene mømibe Moisésba, Elíasba, Jesúsba waminchib pønrrai ashiptinchibelø køn.

⁴ Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—Señor, nam yu pønrramibe purø tab køtan cha. Ñi martrain købene, pøngatø ya-ureg na maramøh cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

⁵ Inchen Pedro waminchib pasramnetø, kan wañi tørbilabig nømun pinøbulen, wañi umbugurri kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war cha. Nune møray—chibig køn.

⁶ Inchen iigwan mørøppe, nui kusrenanøb pera uniiløbe truba truba kørig kuilø, maløwan pirau kebatamnegatig utsøbasrøbelø køn.

⁷ Inchen Jesúsbe nømun kemalla katørab trenchibig køn:

—Chi køriimatømøtø, kurray— cha.

⁸ Inchen nøm kurraashene, mugucha kenamuben, Jesúswane nøtø pasrai ashibelø køn.

⁹ Incha tru tunsrøngurri kørrørrub amrruabe, Jesúsbe trenchib karubig køn:

—Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru asigwan, tru Møg Misra Arrubig kwailai utugurri øsiirawa katø kurramnegatig.—

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús wan payibelø køn:

—Trube, treeg købene, Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerrig arrumig køn tah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Elíasbe arrubwei inchun cha. Incha nøbe ker-rigu katøyug tamara pønsrønrrun cha.

¹² Inchendø nabe trendamønrrun: Elíasbe ar-rubguen inchen, nune mu kui nebua ashmøtø, nømun maig marøg købendø, marig køn cha. Møg Misra Arrubikkucha treetøwei nømui tasku kaig marinab meganrrun— cha.

¹³ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsbe tru Juan Bautistan wamindin kui wetøgørrabelø køn.

*Kwaimandzig tøga unan Jesús tamarøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)*

¹⁴ Misag truba nu pasrainug nøm chab pubene, kan møg pua, nui merrab tømønrrabe, trenchibig køn:

¹⁵ —Au, nai nusrkawan lastima ashcha cha. Kaguende pesannabig tøgaig kua, truba trømbøig nebuinab megabig køn cha. Katø katø nagu ke-beñib, piyu kebeñib inchibig køn cha.

¹⁶ Na ñui kusrenanøb pera uniilaimay pera ar-rubendø, tamartrab kaiman— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Kan ñim mõi misaamera kørenrrab inchimeelø larrø kailø! cha, ¿nabe managatig ñimba unamig kønrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan yusrø naimay srua amrruy— chibig køn.

18 Inchen Jesúsbe tru kwaimandzigwan nama, unainukkurri wambig weguchen latatø, unøbe tabig kørømisrøbig køn.

19 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø nøørø Jesúswan kemalla, trencha payibelø køn:

—¿Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, chindimba kaimah?— cha.

20 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Kaguende ñimbe ñimui isubigwan nainug ke ka kømønrraindiig pasra tøgar køn cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim kan murtasa yellburaptiitøguen ñimui isubigwan nainug pasra tøgar kuimbe, ñim i tunwan: “Yugurri mendamisra, katøgansrø purainrrø” chibene, tru tunbe purainrrun cha. Pøs ñimuimbe chitøgucha kaimamdiibe chi kaagøn cha.

21 Kaguende øyeeq kwaimandziibe Tiuswan purugurra chib miaitøgaba, ayunab indiitøgaba treeg marendøwei webibig køn— cha.

*Jesús katøle nui kwamigwan eshkab
(Mc 9.30-32; Lc 9.43-45)*

22 Galilea pirausrø ketøtø amønippatø Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranig kønrrun cha.

23 Inchen kweechen, pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— cha.

Iigwan wammørabe, nømbe truba isui inchibelø køn.

*Tiuswei yawan tøgagúimburø an pagaramigwan
Jesús pagarangarub*

²⁴ Jesúsba nui kusrenanøb pera uniiløba Capernaumsrø pubene, Tiuswei yaburø trendø an pagaranrrain taigwan an utabelø Pedroimay ambabe trenchibelø køn:

—¿Ñimui kusrennøbikkan Tiuswei yaburø trendø truburø an pagarab kømigwan pagaramíig kuitarru?— cha.

²⁵ Inchen Pedrobe:

—Øø, pagarabwei inchibig køn— cha løtabig køn.

Incha Pedro yau kebibene, Jesúsbe øyeemerrig trenchib waminchibig køn:

—¿Simón, ñibe maig isuguh? cha. ¿Yu pirau reymerabe trendø pagaramigwan pagaraig utappe, mumeran utah? cha: ¿Nømui misaamerandøweindeh? Kabe: ¿Peesrøngurri amrrub misaamerandeh?— cha.

²⁶ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—Peesrøngurri amrrub misaameran utabelø køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, treeg købene, tru pirau misaameratøweimbe chi pagaramikken palømuinrrun cha.

²⁷ Treeg kuingucha, nambe mungucha namishimønrrab, nu pisuyumay ya, anzuelun ke keguchendø, megamisrøb peskauwan wesrunrrig, chibig køn. Incha peskauwei trigwan kurabe, kan an wetørranrrabguen cha, maya tranamigwan neikke. Incha naimburøba, ñuimburøba srua ya, pagarau— chibig køn.

18

*¿Tiuswei merrab mas nuibe mu kerah?
(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)*

¹ Inchen tru urastøwei nui kusrenanøb pera uni-
ilø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Srømbalærø Tius nø ashib karub waisrømbe
mas nuibe mu køh?— cha.

² Inchene Jesúsbe kan unan wama, nømuin
tøbøtag pasrabe,

³ trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha:
Ñim peemayelø misrøb, ureg lataig misrmuis-
ruandøbe, srømbalærø Tius nø ashib karub wain-
uube managuen kebamrraamøn cha.

⁴ Nøasiitø ‘nuig kurmað’ isumíig, i unø lataig
misrøbiibe, srømbalærø Tius nø ashib karub waigu
mas nuig køn cha.

⁵ Inchen møikkøben kan i unø lataigwan nai
munchiyu tab wamað utabiibe, nan utan chibig
køn.

*Kaig mara kebenamibe kørig kømdiig køn
(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)*

⁶ 'Møigwan køben i shushmera latailan nan
kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe, trembe
tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu mesra, mar
umbusrø kegucha, pi keesra kwangaruinguen søl
købsruinrrun cha.

⁷ Yu nam waraig pirøwaimburappe kan
yeekkucha kuita, chine pønrrabelø misagwan kaig
martraí inchib pønrrøben, trune kaigwan nø pera
mara kebenøsrkøb møwaimbe ¿maig kønrrerah?

⁸ 'Inchawei ñui tasig kui, ñui srøb kui kaig
maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, para,
kuchi. Managatig øsig wamsrø tasig palabig kui,
cojo kui kebyamikken søl kønrrun, pa tasig tøgag,

pa srøb tøgais tru managuen kwamø nagu kegutsig kōbgunrriibe.

⁹ Inchen ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig kōn, managatig øsig wamsrø kan kaptø tøgais kebyamikken søl kōnrrun cha, pa kab pusraig mōra melamnug kwamø nagu kegutsig kōbgunrriibe.

Kan ubisha trubigwan kemesra wamindig

(Lc 15.3-7)

¹⁰ 'Au, i shushmeran mōilandøgucha kashmøtay. Kaguende srømbalasrø nōmui ángelesmerabe nai Mōskai srømbalasrø wabigwei maløwan chu urastøgucha ashib pōnrran char nabe.

¹¹ Kaguende Møg Misra Arrubiibe tru trubig kōbigwan kaigyurri wesranrrab arrig kōn cha.

¹² ¿Ñimune maig asønata? chibig kōn. Kan møg cien ubishamera tøgagua, kan pella ya, trubøbenma, noventa y nueven tunbalawan waramnetø, tru pella trubabigwan kabe ¿chugøben lanrrab imønrraitarru? cha.

¹³ Incha nabe ñimun cierton trendamønrrun: Wetørrappe, tru trubabigweimburab mas purø kasraaranrrun cha, tru noventa y nueve ka amøñibelaimburab lataguen kōmø.

¹⁴ Øyeetøwei ñimui Mōskai srømbalasrø wabiibe i shushmeran ni kanguen trubømuimbemab indan chibig kōn.

Ñui nuneg ñun kalø maren, ulø paymø mandø pesannamig

(Lc 17.3)

¹⁵ 'Inchawei ñui nuneg ñun chigøben kaig marene, ya, ñibe nundø mara, waminchi. Incha

nui kalø marigwan kalø marig kui ashchai nebua isungaru. Inchen ñun mørene, ñibe ñui nunewane tab kørromisrtrai kusrawa pasran.

¹⁶ Inchen ñundø mørøg kømui inchene, trube, kandø kui, pagatø kui wamø, chi pub arrubig-wandøgucha pailø kui, pønelø kui maig kuigwan nøm wamindigu treeg kørromarig kønrrai.

¹⁷ Inchen truilangucha mørøg kømui inchene, trube, iglesiayuelan eshkau chibig køn. Inchen katø iglesiayuelan mørøg kømui inchene, trube-guende, yandø Tiuswan ashmíg judío kømíg lataig, kabe kan romasreelayasig an utaptø wabig lataig mara kørromaray cha.

¹⁸ 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasarøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Inchen ñim yu pirau pichib lataig marene, srømbalasarøngucha pichib lataitøwei martrun cha.

¹⁹ 'Nabe katø ñimun trendamønrrun: Ñim møikkøben pailø yu pirau chigøben Tiuswan mianrrab lata kandø isua purramisra, miabene, nai Møskai srømbalasarø wabiibe ñim miaigwan tranrrun cha.

²⁰ Kaguende pailø kui, pønelø kui nai munchiyu tulundzuna purrainuube nabe nømui utu pasrar—cha.

²¹ Inchen Pedrobe Jesúswan kemalla, trencha payibig køn:

—Señor, nai nuneg nan chigøben kaig marøbig marene, nabe ¿mam piejegatig pesannab ulø pay-mumig kønrrab kø? cha. ¿Kabe sietegatiitøteh?—cha.

²² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe siete nebumnegatiitø chimur cha. Treeg kømøtø, sietebatø setenta piejeskatig char— chibig køn.

Karuig megabig larrø kaigwan kemesra wa-mindig

²³ —Srømbalærø Tius nø ashib karub waibe kan rey nui karuindiig melabelø nømui ulø misri- ilan mayambatø ulø køtashchab ashchab wamisrøb lataig køn.

²⁴ Incha truigwan ashib mendøbene, kan truba truba nu an ulø misraigwan pera amrrubelø køn.

²⁵ Inchen tru i møøbe katøburø anwan ungwa chinrrab kaimaptinchene, nui reybe nunba, nui srawanba, nui uregwanba nui chi tøgagúigwanbañau yanrrai karubig køn, tru ulø misri anwan wartrai.

²⁶ Inchen nui karuindiig megabiibe reywei merrab tømønra trenchibig køn: “Au, nai rey, tiusmanda, nan øyeeg nebui megaben lastima ashbsrumugu cha, kerrigu nai uløwan wartrumøn” cha.

²⁷ Inchene reybe waachawan yeeg nebutamab isua, nui ulø misrigwan paymønrrab kaabasha, ka inrrai, ka elachibig køn.

²⁸ Inchen tru karuindiig megabiibe webya ya, katøgan nøba lincha karuindiig megabig nun lamøtiig ulø misraigwan katappe, naashigu mer- rarrawa, ke chab isrømbuløsrkøb trenchibig køn: “Nai uløwan tranrrra” chib.

²⁹ Inchene tru nøba lincha karuindiig megabiibe nui merrab tømbsra trenchibig køn: “Tiusmanda, nan lastima ashcha chib. Uløwan tranrrumøn” cha.

³⁰ Inchen kane kagøbashig kømuptø, kailan keeri yau keeringarubig køn nui uløwan tranamnegatikke.

³¹ Inchen katøganelø tru karuindiig lincha melabeløbe øyeeg inchen trunun asha, nømune truba pusrkwaben, chi purayaigwan kerriguh reywan eshkanrrab ambubelø køn.

³² Inchen reybe tru kagøbashmø ulø payiptiigwan wamønrrab øra trenchibig køn: “¡Karuindiig megabig, larrø kaig! cha. Ñi nan ulø kuigwan nagurrima ñun ulø paymø, pesannar cha, ñi kaabashcha chib truba truba rugaben.

³³ Pøs ñigucha tru karuindiig ñui lincha megabigwane maindi lastima asambala chibig køn, na ñun lastima ashib lataitøwei.”

³⁴ Incha reybe truba namaptø, maya ulø kuigwan kerrigu anwan wamnegatig kaigyu møra meganrrai marøbelan tranøbig køn cha.

³⁵ Inchabe Jesúsbe trenchibig køn:

’Nai Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimune øyeetøwei martrun cha, ñim møitøgucha ñimui nunewan manrraugurri kerrigu newan pesannab, kagøbashmuisruandøbe.—

19

*Sraimba, keeba petiyamumigwan kusrenanøb
(Mc 10.1-12; Lc 16.18)*

¹ Jesús øyeelan chab waminchabe, Galileasrøngurri ya, Judea pirausrø pubig køn, Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrø.

² Inchen misag truba nu mendig amben, truyu kwanrreelan tamarøbig køn.

3 Inchen fariseosmera Jesúswan kemallabe, chincha køben kebenørskønrrab isua, trencha payibelø køn:

—¿Ka chigurrin køben srawan kutsamig chi merømíig kø chindah?— cha.

4 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu lemeelø køtirru cha, tru srøsrø marøb uras marøbig Tiusbe: “Møwanba, ishuwanba ellmarigwan”?

5 Incha Tiusbe trendaig køn: “Øyeekkurri møøbe møskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha.

6 Inchawei yandø pailø kømø, kan asrtø køn. Inchawei treeg købene, Tius kandø mara lindisaigwane møøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.

7 Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Trube treeg købene, Moisésbe chindimba kilga mara, purørtrain karuig køh? cha, srawan tarømisrtrab— cha eshkabig.

8 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri Moisésbe ñimui sralan ka treeg marbasig køn cha. Inchendø srøsrøbe øyeeg kømuig købig køn cha.

9 Trune nabe trendamønrrun: Kan møg, nui sraimbe katøgan møøba trømbøig marøb itølulmubendø, nui srawan kucha, katøgan ishuuba kasharabiibe, itølulan— cha.

10 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Srawanba, kewanba øyeeg pubig købene, trembe kasharamuinguen— cha.

11 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Kasharamønrrab tamibe mayeelain kòmøn cha. Tius truburab kønrrai traniiilaindøwein køn cha.

¹² Møguelane kasharamumig chigurrin køben øyeeg katabelø lataig pønrran cha. Kan utueløbe kasharamigwane chi palai mørtrabgailø usrai patsaugurri treeg kal-lawar køn cha. Inchen kan utuelane sralø palai mørmønrrai kapawa kørromariilø køben, kan utueløbe srømbalasrø Tius nø ashib karubweimburabikkurri ka trendø nømuinetø tre latailøtøwei misran cha. Møikkøben Tiusweimburabeløyu marøb uñchab treeg kørromisramdiig kui mørabe, treeg kørromisr — chibig køn.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib

(Mc 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Inchen Jesúsweimay ureemeran srua amrrubelø køn, nømuim pala tasigwan estsara, nømuimburab Tiuswan mianrrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amrrubelan namaptinchibelø køn.

¹⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Uregwane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn— cha.

¹⁵ Incha tasigwan uregweim pala estsarabe, nøbe truyugurri ibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib

(Mc 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Kan møg Jesúsban ashchab yabe, trencha pay-ibig køn:

—Kusrennøbig, managatig øsig kømigwan na tøgagønrøppe, ¿chigøben tabiibe chi maramø?— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nane tru tabigweimburappe chindimba paygu? cha. Mugucha tabiibe kaaben, Tiustøwein køn cha, tabiibe. Inchawei managatig øsig kømigwan tøga pasrønrrappe, Tius maig maramigwan martrai pønsraigwan møra, mar—chibig køn.

¹⁸ Inchen matsinøbe:

—¿Møilø køh?— chibene,

Jesúsbe trenchibig køn:

—Kweechimøwei, itølulmøwei, nilømwøwei, katøganuimburab isa waminchimøwei,

¹⁹ usri møskawan maig købash inchimø, tab inchib, katø ñima ñiasitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaarab inchi—chibig køn.

²⁰ Inchene matsinøbe trenchibig køn:

—Nabe iilane kerriguh marøbig kur cha. Masbe ¿chitø palerah?— chiben,

²¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Chigucha palømiig newan tabig kønrrappe, ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, srømbalærømbe chigurrimbunø tøgagønrøbbaguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø—chibig køn.

²² Inchen tru matsinøbe iigwan mørøppe, truba isui ibig køn, kaguende truba puaig kua.

Chi tøgagúigwangøba isubigweimbe køramdiig køn

²³ Incha Jesúsbe trenchibig køn nui kusrenanøb pera uniilan:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug kan puaig kebyamibe truba murig køn cha.

²⁴ Kan camelloquen tsusain kal trabyu illmø lar-rayandiig køben, kan puaibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁵ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe iigwan mørabe, truba kwaarøb trenchibelø køn:

—Treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?— cha.

²⁶ Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe si, chitøgucha maramdiitø køn — cha.

²⁷ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn cha. ¿Nambe, trube, chi utamig kønrrerah?— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Katøyug chi købigwan srøig tamarøb uras tru Møg Misra Arrubig nø wamisrig tørguegwalmabigu nø wamisrøb uras, ñim nai mendig amøñibeløbe tru purramisra karub purraig doce pønrrabeløyu purramisra, tru doce nusrkalø Israelwainukkurri karrab misaameran ñim ashib karub purramisrtrun cha.

²⁹ Inchen mayeeløba yameran, nunelan, nuchalan, usri møskawan, uregwan, pirømeran nai munchigurrindø elachibeløbe cien piejes menrraguen utab, katø managatig øsig kømigwangucha Tius tranig utønrrun cha.

³⁰ Inchen møyiløgøben møyi ya yu pirau nøymmerrig pøyrrabeløbe trusrøybe sra-be meløyrrun cha. Inchen yu pirau sra-be melabeløbe, trusrøybe nøymmerrig pøyrrøyrrun— chibig køn Jesúsbe.

20

Uvas trau kwallibelan kemesra wamindig

¹ —Srøybalasrøy Tius nøy ashib karub waibe øyee-g lataig køn, kan pirøy pu-aig truba løytsøyzhig nui uvas ellguailøyu kwallchabeløy lanrrab webibig lataikke.

² Incha tru piunmeran mawawan mayan pagamig køben treeg pagaranrrab misra, incha nui uvas ellgwainug kwallchay øran cha.

³ Incha tru løytsøy las nueve katøyug webarru-abe, katøyaneløy plazayu chi maramikk-ar purrai ashabe,

⁴ trenchibig køn cha: “Ñimgucha nai uvas ellgwainug kwallchab ambay cha, maig pagaramigwan treeg pagararrumøy” cha. Inchen nøybe ambubeløy køn.

⁵ Incha pu-aibe katøyug kwaløy tøybøytag we-bya, katøy maaben las treskucha webya, treetøywei marøybig køn.

⁶ Incha maaben las cinco køsrøy katøyug plazayumay yabe, katøy møyiløgøsrøy chigucha maramikk-ar purrai ashabe, trencha payibig køn: “¿Ñimbe mawa ørøba chi marmøybe yube chinchib purrøygue?” cha.

⁷ Inchene nøybe trencha løytabeløy køn: “Namune muguen chi maramig tranmøytan” cha. Inchen nøybe trenchibig køn: “Ñimgucha ambay cha, nai uvas ellgwainug kwallchab.”

8 'Inchen yandø yem misren, tru ellmarig puaibe nui kwallibelan ashibigwane trenchibig køn: “Kwallib melabelan wama, pagarau cha. Tru srabe kerrubelanmerrig pølbasa, srøsrø kerrubelane srabe pagaranrrig” cha.

9 Tru maaben las cinco lutau køben kebambubelømerrig kemalla, møitøgucha mawa ørøba marøb meløwa lataitøwei neig utabelø køn.

10 Inchen yandø merrab kebambubeløbe mas utamuitamab isua meløbenba, nøm møitøgucha mawa ørøba marøb melaigwandøwei utabelø køn.

11 Incha tru marøb melaimburø anwan utabe, tru ellmarig puaigwane nømdø truba namig waminchib mendabe,

12 tru puaigwane trenchibelø køn: “I tru srabe kerrubelø kan urazhiitø marendø, ñibe truilangucha nam pørryu mawa mawa marøb melabelan lataitøwei lata pagaran” cha.

13 Inchen tru tra puaibe nømun møigwan køsrøn trenchibig køn: “Kasuku, nabe ñune chigucha chi kalø marmur cha. ¿Yamba mawa marigwan ñune øyah pagararrumøn chiben, ñibe treeg kørrømisrømmørgøppeh? cha.

14 Ñui an kanaigwan cha, chibig køn. Møimbe inrø cha. I srabe martrab kebarrubigwan ñun lataitøwei pagarag køben treeg pagarar cha.

15 ¿Nan maig maramdiig køben, naiwane nabe na asha maramig kømuitarru? cha. ¿Kabe na merøgømíg menrra tabig kui ashiptø ñibe pusrkwai ashkuh?” cha.

16 'Inchawei møi ya srabe melabeløbe nømmerrig pønrrøben, møi ya nømmerrig pønrrabeløbe srabe melønrrun— cha.

*Jesús nui kwamigwan pønmayguen eshkab
(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)*

¹⁷ Jesús yandø Jerusalénsrømay nebib yabe, nui doce kusrenanøb pera uniilan nøørø wama, trenchibig køn:

¹⁸ —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe Møg Misra Arrubigwane sacerdotsmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrrai pasrtrun cha.

¹⁹ Incha nømbe nun indzatø ashib, kurraguchib, kurusyu mesrøb inchai judíos kømeeelan tranrun cha. Inchen pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— chibig køn.

*Santiagonba, Juanwanba pinrrø menda
purrønnobsrumugu cha, Señorwan usri treeg miab
(Mc 10.35-45)*

²⁰ Zebedeowei nusrkalai usrimbe nui nusrkaløba Jesúswei merrab chigøsrøn mianrrab, nøbe tømbsarøbig køn.

²¹ Inchene Jesúsbe payibig køn:

—¿Chi paløta?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ñi ashib karub wainug nai nusrkalan, kanun kusrmay, kanun ñui atsimay purramisringarurra— cha.

²² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan, kabe ñim muchibsrugueh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Øø, mutsamønrrun— cha.

23 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane si, ñimbe muchibwei inchun cha. Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purrønnamigwane na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nai Møskai tru purrønrrabelayasig tamarilaindøwein køn— cha.

24 Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, tru pa nunelane namabelø køn.

25 Inchen Jesúsbe nømun wamabe trenchibig køn:

—Ñimguen ashen, judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagúilane maig købash inchib ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm karub purrabeløbe mungucha manchinrraingaisig karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha.

26 Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuikkug købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha.

27 Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha.

28 Kaguende øyeetøwei tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arrumøtø, nøguen katøganelayasig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

*Pailø kabgailan Jesús tamarøb
(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)*

29 Nøm Jericógurri webamba ambene, misaam-
erabe truba nu wendautø ambubelø køn.

³⁰ Inchen pailø kabgailø may menda purrøwabe, Jesús purayai mørøppe, trenchib trashibelø køn:

—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—

³¹ Inchen misaamerabe niløtø purrønrrai namingucha, nømbe mas mur trashib trenchibelø køn:

—¡Señor, namun lastima ashcha chib, Davidwei Nusrkai!—

³² Inchen Jesúsbe pasramisra, kabgailan wamabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimuyasig na chi maramig paløta?— cha.

³³ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor, namune namui kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nømun lastima asha, nømui kabmeran katørabene, tru urastø kabgailøbe ashibelø misra, Jesúswei mendig ambubelø køn.

21

Jesús Jerusalénsrø kebib

(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagé pueblo tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan

² trenchib karua ørøbig køn:

—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan burra, burro-unøzhig peraig, litsig wetørranrrun cha. Incha picha, srua amrrunrrigay cha naimay.

³ Inchippa møikkøben chigøben chibene, øyah chinrrigay chibig køn: “Señor palai indan” cha. Inchen truipe pebrun— cha.

⁴ Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig maig taig treeg nebunrrain kuig køn, tru øyah chib pørig:

⁵ Sion ciudayuelan øyah chib eshkau cha:

“Asay chib, ñimui Rey ñimuimay arruppe, chigucha chi nuig kømíig lataig kan burroyu, burro-unøyu itøguana arrun taig, kan carga nigab animal lluig unøyu.”

⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan treeg mara,

⁷ burran unanbañau srua amrrua, nømbe nømui kewagúilan burranba, unanba kayen, Jesúsbe itøguanabig køn.

⁸ Inchen misag truba nu pasrabiibe møiløbe nømui kewagúilandøwei maywan kayen, møiløbe kullag srarcheelø lutiicha kayibelø køn.

⁹ Inchen merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata, øyah chib trashib amrrubelø køn:

“¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna! chib.

¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.

¡Srømbalasarømbe Hosanna!” chib.

¹⁰ Jesús Jerusalénsrø kebibene, maya misaamera ke chi indi asamgaig inchib, møiløgøben trenchib payibelø køn:

—¿Iibe mu køh?— chib.

¹¹ Inchen tru nu misag søtøbe trenchibelø køn:

—Iibe Tius maig karuigwan eshkabig Jesús Galilea pirau nazaretsriig køn— cha.

*Jesús Tiuswei yawan chish marøb
(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)*

12 Jesús Tiuswei yau kebya, truyu mayeelø yanøb, penab inchib warabelan sətøba wambig webetabig køn. Katø misagwan an yunømarøbelai mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab inchibig køn.

13 Incha trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Nai tab yabe Tiuswan wamindi ya køn cha, trencha wamig kønrrun” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

14 Inchen tru Tiuswei yau kabgailø køben, cojosmera køben Jesúswan kemallen, nøbe tamarøbig køn.

15 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswei tru purø nørreelø mariilan ashib katø Tiuswei yau shush ureemera: “¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna!” chib trasai mørabe, truba namabelø køn.

16 Incha Jesúswan trenchibelø køn:

—¿lilø øyeeg chib køben mørtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Øø, mørar cha. ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iig øyeeg chibigwan managuen lemeelø kőtirru? cha:

Pitsø muchib shush ureemeran køben, katø nørro ureemeran køben

ñun newan tabzhig waminchai, ñi Tius treeg marin køn taigwan.—

17 Incha nømun pønrramnetø, ciudayugurri webya, Betaniasrømay yabe, trusrø kørrømisrøbig køn.

Higuera tusr mamig niimtigwan Jesús kaig neb-unrrai wamab

(Mc 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Incha lɔtsɔ katɔ ciudayumay arruabe, Jesúsbe parɔgwai mɔrɔbig kɔn.

¹⁹ Incha kan higuera tusr may pulu pasrai asha, kemallabe, tru higuera tusrbe ka ishiitɔ tɔgagui kui ashabe, Jesúsbe tru higuerane trenchibig kɔn:

—¡Mɔingurrimbe yandɔ managucha mas mamig niimubash!— cha.

Inchen tru urastɔ higuerabe mul-laptinchibig kɔn.

²⁰ Inchen tru chi purayaigwan nui kusrenanɔb pera uniilɔbe ashabe, truba kwaarɔb, Jesúswan trenchib payibelɔ kɔn:

—Higuerabe mɔi mɔi mul-lanrrappe ¿mandɔ indah?— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Pɔs nabe ñimun cierton trendamɔnrrun cha: Ñim ñimui isubigwan Tiusweinuutɔ pasra tɔgagua treeg kɔmuptinchaitamab isumubene, na higueran ɔyeeg mari lataitɔguen kɔmɔtɔ, ñim i tunwanma: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” chibene, treeg purainrrun cha.

²² Inchawei ñim Tiusba waminchib miappe, chiwandɔgucha nɔ martraitamab kɔrewa, miawabe, ñimbe utɔnrrun— chibig kɔn.

Jesúswei karumburab karuig mu mandamgaig

(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Jesús Tiuswei yau kebya, kusrenanɔb wamnetɔ, sacerdotsmeran karubelɔba, misagwan karubelɔ kɔlli misaameraba Jesúswan kemallabe, trencha payibelɔ kɔn:

—¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeeg maramigwane mu karua pasrta?— cha.

²⁴ Inchen Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:

—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Ñim iigwan løtøbene, trube, nagucha eshkarumøn chibig køn, iilan mu karuitøga marar cha.

²⁵ ¿Misagwan Juan piu umbu ulsraibe chugurri arrig køh? cha: ¿Srømbalærøngurrin kønrrab køh? Kabe: ¿Møgueløgurrin kønrrab kø chindah?— cha.

Inchen kangurrin kangurri payiyab mendabelø køn: “ ‘Srømbalærøngurrin kuig køn’ chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: Trube, ‘¿chindimba nune køremøgue?’ cha.

²⁶ Katø: ‘Møgueløgurrin kuig køn’, tamgawein køn cha. Kaguende misagwan namune kørig køtan cha. Kaguen ya mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig købig kui asha tøgar køn” cha.

²⁷ Treekkurri Jesúswane trencha løtabelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Pagatø nusrkalø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

²⁸ Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe iigwan maig isugue? cha. Kan møg pagatø nusrkalø tøgagua, kanunmerrig trendan cha: “Nai nusrkai, nai uvas ellgwain trau møi kwallchab inrrø” cha.

29 Inchene nõbe trencha lõtabig kõn cha: “Ig kõmõtan” cha. Inchendõ nõbe yanayube treeg marmõnrrurmab isua mõra, ka yan cha.

30 Inchen mõskaimbe katõgan nusrkaweimay yabe, katõ treetõwein chiben, nusrkaimbe: “Õõ, Papa, na inrrur” chibendõ, imõn cha.

31 Trube, tru i pa nusrkalõyu mõskai maig maringarwigwan ¿mõig marerah?— chiben, nõmbe:

—Tru srõsrõ karuinab nusrkai— chibelõ kõn.

Inchen Jesúsbe trenchibig kõn:

—Põs nabe ñimun cierton trendamõnrrun cha: Romasreelayasig an utabelõba, ishumburmera asrwan anwei yanõbelõba Tius nõ ashib karub waisrõmbe nõmmerricken kebamrrun cha, ñimguen kebamõwatõ.

32 Kaguende Juan Bautistabe sõlgandõ tabig mandõ amõnamigwan kusrenanrrab arruben, ñimbe kõremuig kõn cha. Trune tru an utabelõba, tru ishumbur an pagarwei trõmbõig marõptõ warabelõba, truilõguen kõreig kõn cha. Trune ñimbe iilan kerrigu ashendõ, kõrenrrab isua mõrmuig kõn chibig kõn.

Kwallibelõ larrõ kailan kemesra wamindig

(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 'Incha mõray, chibig kõn, katõgan 'õyeeg lataitõwein kõn' cha, kemesra wamindigwan. Kan mõg pirõ puais uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan chu wesrumigwan truyu tamara pasra, incha tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unõ palaig mara pasran chibig kõn. Incha nui pirõwan katõganelan misrigwan

pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha.

³⁴ 'Incha yandø tru mamig misrigwan lurramig luturaaben, møilan køsrøn nui karuindiig melabelan tru nuimburabigwan tru kwallchab utabelan mianrrab øriibe,

³⁵ tru kwallibeløbe karua øriilan merrarrawa, kanune kurraguchib, kanune kweechib, kanune sruutøga petab inchibelø køn cha.

³⁶ Inchen tru pirø puaibe srøsrø lataguen kømø, katøbe karuindiig melabelan mas yam øren, tru kwallibeløbe søteelanba treetøweih maran cha.

³⁷ 'Incha yandø trugurrimbe nui trag nusrkawan ørøbig køn cha, treeg isub: "Nai nusrkawane chinchimønrrun" cha.

³⁸ Treendingucha tru kwallibeløbe nusrkawan ashippe, nømdø trenchibelø køn: "Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Kwetchab amun chibelø køn, nuimburab nø utamigwan nam tøga kørømisrtrab" cha.

³⁹ Incha merrarrawa, uvas traugurri wegucha, nune kweechibelø køn cha.

⁴⁰ 'Møimbe, trube, ¿tru uvas tra puaig arruabe, tru kwallibelane chi martreerah?— chibig køn.

⁴¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Tru larrø kailane treetøwei kaig mara kwetchun cha. Incha tru uvas trawane katøgan mendailan tranrrun cha, lurrimørig nuimburabigwan tranrrai.—

⁴² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibigwan managuen lemeelø køtirru? cha:

Ya marøbelø kaasig sruube

katsiisrø pølbasa wayamig mas purø tab srukken misrin køn taigwan.

Señor Tius øyeeg marene,

namuin kabyube truba tabig asønatan cha.

⁴³ Inchawei nabe ñimune trenchar: Tius nø ashib karub waigwane ñimune kerrawa, katøgan peg misaameran Tius tranrrun cha, ellmarig maig misrtrabig køben, treeg ellmarig misrtrabelan.

⁴⁴ Inchen møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.

⁴⁵ Inchen tru sacerdotesperan karubeløba, fariseosmeraba tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib Jesús eshkab wamindiilan mørabe, nømun kemesra wamindin kui wetøgørrabelø køn.

⁴⁶ Incha Jesúswan merrarranrrab inchendø, misag sötøwan køriimatabelø køn, kaguende misaamerabe Jesúswane Tius maig karuigwan eshkabig kui treeg tøgagøben.

22

Kasharab yaumay lynchab amrrunrrai eshkai lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

(Lc 14.15-24)

¹ Katø Jesúsbe nømun ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra kusrenaniilan waminchib mendappe trenchibig køn:

² —Srømbalsrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha. Kan rey nui nusrkai kasharaben fiesta marøbig lataikke.

³ Incha nui karuindiig melabelan novios yaumay lynchunrrigay cha eshkailan wamønrrab

øriibe, tru lynchab amrrunrrai eshkailøbe amrrug kømui indin køn cha.

⁴ Inchen nui karuindiig melabelan katøganelan katøyug trencha karua ørøbig køn: “Nai tsal-lanin toromeran kweetsingarua mamigwane yandø chab tamaraguen war cha, mømimbe si yandø Kerrigu ke chab tamarikken pønrran cha, novios yaumay lynchubash tan” chinrrai.

⁵ Trune tru lynchai eshkailøbe cuentaguen marmø, møikkøsrønbe nui trausrømay iben, katøgane penab, yanøb inchab ibig køn cha.

⁶ Inchen katøganeløbe tru reywei karua øriilan merrarrawa, truba kaig marøb kurrabetab køptø kweechibelø køn cha.

⁷ Inchen reybe truba namaptø, tru kweechibelane nui suldaumeran truilane kweetsingarua, nømui pueblone parringarun cha.

⁸ 'Incha nui karuindiig melabelane trendan cha: “Isa kømø, tru noviosmerai fiesta maramibe chab tamarig pønrrøben, tru lynchab amrrunrrai eshkailøbe treegube lynchabgailø kuig kua, amrrumuig køn cha.

⁹ Incha mas nørrø callesmerawan amba, mun wetørrabashtø novios yaumay lynchab amrrunrrai eshkanrrigay” tan cha.

¹⁰ Inchen tru karuindiig melabeløbe callesmerawan webamba, mun wetørrabashtø tulundzunabelø køn, tabelan køben, kailan købengue. Inchen kasharabelø purrai salayube ¡katø! misaatø netsaptinchibig køn.

¹¹ 'Inchen reybe tru lynchab amrrunrrai eshkailan ashchab kebyabe, kan møg noviosyu

linchab keegwan keweig pasrømui ashabe, trenchiptinchibig køn:

¹² “Au, kasuku, kasharabyu keegwan keweig kømubendøbe, ñibe ¿chinha kebarrugu?” cha. Inchen nøbe ke wamguen pinim pasramisrøbig køn cha.

¹³ Inchen reybe tru mishatsigu ashib pønrrabelane trenchiptindan cha: “Srøbwanba, tasiimeranba lusra, wambig purø trømbø løstøyu wegutsay cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun” cha.

¹⁴ Kaguende wamiiløbe truba nu køben, lawa wesruiløbe mamdø køn— chibig køn.

*Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe,
Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb
(Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)*

¹⁵ Øyeelø chab puraiben, fariseosmerabe nøørø mendamisra, nõmdø waminchibelø køn, Jesúswan chigøben payen, kalø lötøbene, kebenøsrkønrrab cha.

¹⁶ Inchabe møilan køsrøn nõmui mendig amøñibelanba, Herodesweingateelanba øyah chinrrai ørøbelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg, Tius maig amøñinrrai karuigwan, isa kømø, trunun treeg kusrenanøb, katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømíig kui ashibelø ker cha. Kaguende ñibe mundøgucha nõmun mailø kətasha kandarøtø imøwei inchibig køn cha.

¹⁷ ¿Ñune maig købsruerah? cha, namun eshkarra chibelø køn. ¿Tru Romasrø maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— chinrrai.

18 Inchen Jesúsbe nømun ka kaig martraptø sua inchib pønrrain kui ashabe, trenchibig køn:

—Ñim palatø tabelø, ¿nane chindimbarre kebenøsrkønrrab inchigue? cha.

19 Tru pagaram anwan eshkarra— chibig køn.

Inchen nømbe kan an srúa amrruben,

20 Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?
— cha.

21 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Tru Césarwein køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Inchawei Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

22 Inchen iigwan mørabe, kwaara asha kørrømisra, nømbe nune pasramnetø, ambuptinchibelø køn.

Kwawa katø øsiiramigwan payib

(Mc 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Tru kwalømdøwei kan møiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab ambubelø køn, truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:

24 —Kusrennøbig, Moisésbe trendaig køn cha: “Møikkøben kan møg urekkaig kwabene, nunebe tru piudan kasharam nebunrrun cha, tru nuneg kwabigweimburab ureg kørrømartrab.”

25 Pøs yu namui utuma sieteelø nunelø købig køn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, urekkaig kwawa, srawane nunewan kørrømaran cha.

26 Katø tru wendø nunewan treetøweim pu-raiben, katø tru wendau nunewan treetøweim pu-raiben, sieteeelanba treetø treetø puraibig køn cha.

27 Yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha.

28 ¿Pø's treeg købene, tru kwabelø katø øsiirabene, tru maya nunelø tru ishuwan kasharaig kuig køppe, nøbe sieteeelai utu møigwei srain kønrrerah? — chibelø køn.

29 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe mandø kuinguen mørmøwa, pella pønrran cha, kaguende Tiuswei wamwan pørigwan lata, Tiuswei maramburab marøbigwan lata nebua ashmeelø kua.

30 Kaguende kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanrrab kømøwein kønrrun cha. Treeg kømøtø, srømbalarø ángelesmera latailøtøwein kønrrun chibig køn.

31 Inchen tru kwailø øsiiranrrun taigweimbu-rape, ¿ñimgan lemeelø køtirru? cha, Tius nøtøwei øyah taigwan:

32 “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Ja-cobwei Tius kur” cha, trendaigwan. Inchawei Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn — chibig køn.

33 Inchen misag truba nu pasrabiibe iigwan mørabe, Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha kørrømisrøbelø køn.

Martraí karua pasrig mas nuig

(Mc 12.28-34)

34 Fariseosmera tru saduceosmeran Jesús niløtø pønrram wamindin kui wammørabe, tulundzuna,

35 kan møikkøsrøn tru maig maramigwan mar-trai Moisés pørigwan kusrenanøbiibe Jesús kalø

lõtøbene kebenøsrkønrab isua, trencha payibig køn:

³⁶ —Kusrennøbig, ¿maig maramigwan martrai Moisés pørigu karua pønrsailø, mas nuibe møig køh?— cha.

³⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn, chibig køn” cha.

³⁸ Tru maig maramigwan martrai pønrsailøyu, iimerrig køn cha, trurrigu mas nuibe.

³⁹ Inchen tru wendauikkucha treeg lataitøwei chibig køn: “Ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn” cha.

⁴⁰ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kerrigu pønrrabig lata, Tius maig karuigwan eshkabelø kerrigu kusrenaniilø lata i pagatø maig maramigwan martrai pønrsailøyugurri pølbasa amrrubig køn— cha, trenchibig køn.

¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?

(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Inchen fariseosmera tulaamba srø purram-netø,

⁴² Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Cristoimburab maig isugue? cha. ¿Mui misagugurri arritamague?— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn— cha.

⁴³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Trube, treeg købene, Davidbe Cristone chindimba Señor tah? cha, nun Espíritu trendingaruben. Kaguende Davidbe trendaig køn:

⁴⁴ Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan
ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na
pønsramnegatig.”

⁴⁵ Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chiben,

⁴⁶ muguen mancha kusrua lètønrrab kaimabelø køn. Incha tru kwalømgurri mugucha chigøben mas payrrab inchimeelø køn.

23

Fariseosmeranba, Moisés pørigwan kusrenanøbelanba Jesús ‘øyeelø køn’ chib

(Mc 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Øyeelø chab puraißen, Jesúsbe misaameranba, nui kusrenanøb pera uniilanba trenchibig køn:

² —Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe tru Moisés pørigwan øyeeg chibig køn cha eshkab nømui marøb purramibe trug køn cha.

³ Inchawei nøm ñimun chi maringaruben, ker-rigu møra marøb esegay cha. Inchendø nøm maig marigwane, trunun asha marmønrrigay chibig køn. Kaguende nømbe chigøben tabig martrappe chibendø, peemaytø marøbelø køn cha.

⁴ Incha nømbe tru pørigu mas nemarøb, mutanguenga kwatsiguelø latailø mara, katøganelane

kildunyu muta ambub lataitøwei inchai marendø, nõmgurrimbe ni tasig-unøtøgaguen kebachig kømui inchibelø køn cha.

⁵ Chiwandøgucha marøppe, misaamera ka ashchaindø marøbelø køn, cha. Tiuswei wamwan pørigwan kappaløyu køben, kwalmerayu køben nõrriig kena melsra amønamig tab kui inchibelø køn cha, katø u tulturmera yab srølmera melsra amønamiba.

⁶ Lincha tabig mabyugucha nõrreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba, judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba inchibelø køn cha.

⁷ Incha misaamerabe penab yanøb indinug nõmune purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha, trurrigu nõmune “Kusrennøbig” cha, wamønrraingue.

⁸ Trune ñimbe “Kusrennøbig” cha, wamønrrai inchimig køn. Kaguende ñimbe søteeløba nunelø lataillø køn. Incha ñimbe kusrennøbiibe kandø tøgar køn cha.

⁹ Katø ñimbe yu piraube mungucha, “Møskain” chimøtay. Kaguende ñimbe Møskaimbe kandø tøgar køn, truike srømbalasrø wabig.

¹⁰ Katø ñimune “Kusrennøbig” cha, wamønrrain kømøwein kui, kaguende ñimuimbe ashibig mas nuibe Cristo, nõtø køn.

¹¹ Ñimui utu mas nuibe katøganelø karuindiig megamig køn.

¹² Kaguende nõasiitø ‘nuig kurmab’ isubigwane, ka kørig martrun cha. Inchen chigucha kømfig ‘nuig kurmab’ isumfigwane ‘i møøbe si, nuig køn’ taig kønrrun, chibig køn.

13 'iAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Srømbalærø Tius nø ashib karub wainug kebambam yaskabwan katøganelø kebammønrrai kasrøb, ni ñimdøweinguen kebammøwei, ni katøganelø kebambug kui inchen kebambashmøwei inchibelø køn cha ñimbe.

14 'iAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pøs ñimbe piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø køn cha. Øyeekkurri ñimbe møra melamig mas nuigwan utanrrun chibig køn.

15 'iAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pira-lata, maryu lata munabatsø ambubelø køn cha, kandøguen ñimuingatø purøsrurab. Incha yandø ñimuingatø purøsrubae, ñim lataitøguen kømø, purab tabelø chibelø kønrrai mara, truigwane tru managuen kwamø nagu kegutsam unø kønrrai marøbelø køn cha.

16 'iAy, ñim waachamera chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! “Møikkøben Tiuswei yawei merrab pasramisra, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taigwan treeg marmuingucha, ñimbe chigucha kømøn chibelø køn. Inchendø tru Tiuswei yau oro pasrabigwei merrab pasramisra, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taigwan trenchibig, trube, martrab taigwane nune maramig nebunrrun” cha, trenchibelø køn, ñimbe.

17 'iTontos, chigúinguen ashmeelø! ¿Møimerrig mas nuig kerah? cha. ¿Oroteh? Kabe ¿tru

oron Tiusweyasig tabig kōnrrai nōōrō tarōmarōbig, Tiuswei yateh?

18 'Katō ñimbe trenchibelō kōn: "Mōikkōben, chigōben martrab cha altarwei merrab pasramisra, 'jkatō! marmō kōmō, nabe maramōnrrun' taigwan, marmuingucha, chigōnrraamōn cha. Inchendō tru altar pala Tiusweyasig trana pasrigwan truigwei merrab pasramisra, 'jkatō! marmō kōmō, nabe maramōnrrun' taigwane, nune maramitōwei nebunrrun" cha, trenchibelō kōn.

19 jChigúinguen ashmeelō! ¿Mas nuibe chigō? ¿Tiuswan traniiteh? Kabe ¿tru Tiusweyasig tranigwan tabig kōnrrai nōōrō tarōmarōbig, tru altarteh?

20 Altar merrab pasramisra, 'jkatō! marmō kōmō, nabe maramōnrrun' chibiibe, altarwandō ke treeg maramōnrrun chimōtō, tru pala chi pōnrrabigwangucha kerriguba treeg maramōnrrun cha, tōga trendan cha.

21 Tiuswei yawei munchiyu 'jkatō! marmō kōmō, nabe maramōnrrun' chibiibe, tru yawandō kōmōtō, Tius truyu pasrabigwangucha tōga trenchib pasran cha.

22 Inchen srōmbalawei munchiyu 'jkatō! marmō kōmō, nabe maramōnrrun' chibiibe, purō tabzhig Tius wamisra waigwanba, katō tru tabzhigu wamisra wabigwanba tōga trencha pasran chibig kōn.

23 'jAy, ñim waachamera, Moisés pōrigwan kusrenanōbelōba, fariseosmeraba, palatō tabelō! Ñimbe erbabunanba, aniswanba, cominoswanba, tru-ilane Tiusweyasig diezmōrig kanzhig, kanzhig wesrawa tranōbelō kōn cha. Inchendō tru maig

maramigwan martrai Moisés pørigu kusrennøbig mas nørreelø pønrrabigwane marmø, pinab amban cha, tru sølgandø tabig maramigwanba, lastima ashibelø kømigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tøgagømigwanba. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan kan wesrawa Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb.

²⁴ ¡Ñim chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! Pøløm-unøzhigwane tøga muchimønrrab larruusra muchendø, camellone kebinab pinan cha.

²⁵ '¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøstra keranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha.

²⁶ ¡Fariseo chigúinguen ashmíg! Pasun umbumaymerrig chish mar cha, wambiimaygucha chishig kørømisrtrai.

²⁷ '¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Kwaig sørin trabmera wambiimaybe puløzhig pisig latailø tabzhig latailø købendø, umbumaybe kwabelain tsutsiimerabah, chigøben køsøngønrraptibatø netsailø, ñimbe tre latailø køn cha.

²⁸ Ñimbe øyeeg latailø køn: Misaamerai merappe sølgandø tabelø lataig asønabendø, wambiimay maig køben treegwein kømøtø, umbumaybe isatø tabig lataig indiiløbah, larrø kaibatø netsailø

køn cha ñimbe.

29 '¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabelai søriiløyu ñimbe tamara pønsrøb, sølgandø tabig amøñibelan sørim pala tabzhig tamarøb inchibelø køn cha.

30 Inchabe ñimbe trenchibelø køn: “Namui merrabsreelø warab uras nam warabelø kuig kuimbe, Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib ani lushib nømba tøgatø marøb pønrrømuksrubrainrrun” cha.

31 Pøs øyeeg taikkurri ñimbe Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibelainukkurri amrrub misaamera ker cha ñimdøweinguen wamindan cha.

32 Inchawei ñimui merrabsreelø pølbasa marig købigwane, trube, ñimbe patsøga pasray chibig køn.

33 '¡Ulmera latailø, ñim namig ulmera latailainukkurri karrab misaamera! Inchawei ñimbe tru møra melamnug kebusriilø kømønrrab ¿chinha wegørrønrrague? cha.

34 Inchawei asay chibig køn. Nabe Tius maig karuigwan eshkabelø køben, nørrø kusrebelø køben, Moisés pørigwan kusrennøbelø køben ñimuimay øren, møilan køben ñimbe truilane kweechib, kurusyu melsrøb inchun cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayu maig købash marøb ichabetab, pueblosmørig chu amben, chu amben, ñimbe pasraørøb wendautø amrrun cha.

35 Øyeekkurri tru sølgandø tabig amøñibelan kweetsilai ani mayamba pirau lusiibe ñimuim pala kønrrun cha, tru Abel sølgandø tabigwei ani lusikkurrimbunø, Berequiaswei nusrkai

Zacaríaŝ tru altarba, santuarioba pønrabnug, tru tøbøtag pasrøben, ñim kweecha, truigwei ani lusigwangatig.

³⁶ Pøŝ nabe ñimun cierton trendamønrrun: Kerrigu øyeeg marikkurri Tiusbe møi ya misagwan ulø payrrun cha.

Jesús Jerusalénwan isua kishib
(Lc 13.34-35)

³⁷ ¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibig, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sruutøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha.

³⁸ Au, ñim waraig yamerabe elatsig mugucha-gaig kørromisrtrun cha.

³⁹ Kaguende nabe trendamønrrun chibig køn: Nane katøbe mas ashchaamøn cha, øya tamnegatig: “¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn!” cha.—

24

Jesús Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib
(Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesús Tiuswei yaugurri webya iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kemallibelø køn, tru Tiuswei yau yameran eshkanrrab.

² Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—¿Iilan kerrigu ashke? cha. Pøŝ nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Yube ni kan srukken

katøgan srug palabe kørøromismørnrun cha. Ker-riguba pøtiitsig kørnrun— cha.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb

(Mc 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Incha Jesús Olivos Tunsrø wabene, nui kusrenanøb pera uniløbe nundø nørø trencha payrrab kemallabe trenchibelø køn:

—Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. Katø ñi katøle arrumigwanba, yandø srabe kwaløm punrrabigwanba asamibe ¿chitø kenamistrerah?— cha.

⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkørnrun kømø.

⁵ Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrun cha: “Nabe Cristo kur” chib. Trumay misaameran isa wamincha, truba nu peløsrkørnrun cha.

⁶ Incha ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn’ chib, katø ‘purø trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab køn’ chib ñim wamindi mørabe, mandøguen kømui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kørnrun chibig køn.

⁷ Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune parø arruben, chusrøn køben pirø trømbøig kønørnrun cha.

8 Inchenð kerrigu øyeeg pureb arrubiibe kan ishuan unø tammisrtrab pusrkwab pølbagri lataitø kønrrun cha.

9 'Inchen ñimune maig købash inchib kaig marøb srua kønrrai tranen, ñimune kwetchun. Katø chu pirauelø køben maya misaamerabe nagurrindø ñimun tsalø asiilø kønrrun cha.

10 Inchen tru kwalømmerawane mõiløgøben truba nu nan tarømisra, kangurrin kangurri tsalø inchi-belai tasku pønsrøb, kangurrin kangurri ashig kømui indiyab inchun chibig køn.

11 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø eshkabelø truba truba kurra, isatø misagwan truba nu peløsrkønrrun cha.

12 Kaibe purø trømbøig larrøbichib arruptø, misaamerabe kerrigu lutau kangurrin kangurri katøganelan isua undaaramigwane yandø isumønrrun cha.

13 Inchen sraße kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraig kønrrun cha.

14 Tius nø ashib karub waigwei tabig srø wambe yu pirau pirø muba kuimburab chi misaamerandøgucha eshkaß kusrenanig kønrrun, chigúi nebua ashchai misaamera. Inchen yandø sraße kwaløm punrrun chibig køn

15 'Inchawei Tius maig karuigwan eshkabig Daniel wamindig tru pinishinrrabig trømbøig køsøngønrraptiig Tiusweyasiitø marinug marøb pasramisrin kui ashabe, (lebiibe iigwan tab chigúi mõr),

16 yandø treeg pubene, Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay.

17 Katø nui ya pala wambig wabiibe kørarrua chigucha wesranrrab kebimumig køn.

18 Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigwan tranrrab arrumumig køn.

19 ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmerraimbe maig kønrrer! chibig køn.

20 Ñimbe Tiuswan miay cha, pishin kwalømmerawan wegørra lulamig nebumøwei, katø isrin kwaløm nebumøwei inchain cha.

21 Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun. Pirøwan pølbasra marøb uraskurri møingatig øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun chibig køn.

22 Tius tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø tru nuyasiitø tarømariiløgurri landøranrrun cha.

Ka isatø 'Cristo ker' chibeløba, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibeløba

23 'Incha møikkøben ñimun: "Au, Cristo yu pasran" chib, kabe: "Au, Cristo uyu pasran", taingucha, køremøtay.

24 Kaguende møiløgøben 'Cristo ker' chib isatø inchibeløba, katø, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab mariilø truba nørreelø asha kømig kenamariiløba, kwaara asha kønrrai nørreelø mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun.

25 Au, nabe ñimune øyeelø puraimøwatø chab eshkar.

26 Inchawei ñimun møikkøben: “Au, øsrø mu misag warab waraimønug pasran” chibene, ashchab webammøtay cha. Kabe: “Yu yaambusrø wan”, taingucha, køremøtay cha.

27 Kaguende kan palaig pilabig wagurri walli umbusrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arruppe, treeg attrun chibig køn.

28 Kwaig chu tsubene, truyube kallinasumera tulundzunønrnun cha.

Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib

(Mc 13.24-37; Lc 17.26-30, 34-36; 21.25-33)

29 'Inchen tru treeg isumdø kwalømmera chab puraiben latatø,

nøsiibe yandø kwaben,

pølbe yandø pilømuben,

estrellamerabe srømbalasarøngurri kørrøben,

katø srømbalasarø purø nørreelø pønrrabelane

kønøgøb sruagutsiilø kønrnun chibig køn.

30 'Inchen Møg Misra Arrubig tru arrumigwan eshkabig srømbalasarø kenamisren, chu pirausrøn køben misag nørreø pønrrabelø truba truba isub kishchun cha. Inchen Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig tøgagig srømbalasarøngurri purø nuig törguegwalmabig wañiyu arruben ashchab køn, chibig køn.

31 Inchen trompetan truba mur urrøben, nøbe nui ángelesmeran amrrai ørtrun chibig køn, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri, srømbalasarø kandarømayrøngurri katøgandarømayrøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrai.

³² 'Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui srramera uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø køn cha.

³³ Øyeetøwei ñim kerrigu iilan ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig køn.

³⁴ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha.

³⁵ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³⁶ 'Inchen tru treeg punrrab kwalømwamba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srømbalasarø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun ashippe, Møskaindøwei asan chibig køn.

³⁷ Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg Misra Arrubig katø arrum kwalømgucha treetøwei purainrrun cha.

³⁸ Kaguende tru kwalømmerawan sre puben pi pulabig attrab srø købenbatø, tru urasma misaamerabe mab, muchib, kasharab, kasharanøb waraig købig køn cha, Noé nui truba nu barcoyu kebyam kwalømgatikke.

³⁹ Incha treeg pumnegatig øyeeg kønrraitamab isumø warøbenba tru pi pulab arrubiibe maya misagwan patsø srua yaig købig køn cha. Øyeetøwei purainrrun chibig køn, tru Møg Misra Arrubikkucha katøle arruben.

⁴⁰ Incha tru uras pailø møguelø trau warøben, kanune srua iben, kanune kørrømarig kønrrun cha.

⁴¹ Pailø ishumburmera kitsøsrugu kichib køben,

kanune srua iben, kanune kørromarig kørnrun chibig kørn.

⁴² Ñimbe pesannamø, isua, ashiptø kuy. Kaguende ñimui Señor chi kwaløm attrab kui ashmøwa kørn.

⁴³ Trube, treeg købene, iigwan isua kuy, kan ya puaima niliig yem chu uras attrab kui mørimbe, ashib megawa, yau nilønrab kebibashmubsruinrrun cha.

⁴⁴ Inchawei ñimgucha tamara melay chibig kørn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø købenba arruptinchun cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmigwanba kemesra wamindig (Lc 12.41-48)

⁴⁵ Kan karuindiig megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø tsabø asha marøbigwan, ya puais nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nømui mamigwan srøttrab muniitø wabig kørnrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha.

⁴⁶ Truibe mayanguen tab kuig kørn nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puais puptindinabigweimbe.

⁴⁷ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrnrun: Ya puais nui chi tøgagúigwan kerrigu nø asha marøb pasrønrri tranrrun cha.

⁴⁸ Inchen karuindiig megabig larrø kaibe nuinetø treeg isubig kørn: “Nai ashib karubiibe peguen attraamøn” cha.

⁴⁹ Katøgan karuindiig melabelan kurrabetab menda, katø mutsigueløba mab, muchib, tsubenba,

⁵⁰ nui ya puaiibe ni attraitamab isuinguen kømø kwaløm, ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puptincha,

⁵¹ purø trømbøig ichagucha, palatø tabelø pønrrainug kertrun cha. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun chibig køn Jesúsbe.

25

Diez srusralmera novian linchab webambubelø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

¹ 'Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig kønrrun: Diez srusralmera mu møøba kimeelø aceite lámparameran piløga muta, tru keg misrtrabigwan linchab katønrrab webambubelø lataikke.

² Truilø tru tratrøgatøbe ni chiguen tre isumeelø køben, katøgan tratrøgatøbe tamara isuatø munitø melabeløgue.

³ Tru tratrøgatø chi tre isumeeløbe lámparamerane srua ambendø, aceitebe srua ammuin købig køn, tru patsøben katø usramig.

⁴ Trune tru isuptø melabeløbe lámparamerayu usriilø kømnetø, katø usramig nøørø køtsø-ureezhigu srua ambubelø køn.

⁵ Inchen tru keg misrtrabig peguen arrumubene, nømune søteelanba yandø ki kanaben, søteeløba kiptindin købig køn.

⁶ 'Inchen yem tøbøtasrømbe trenchib trasay møran: “¡Keg misrtrabiibe yu arrun cha. Katønrrab amrrab werruy!” chib.

⁷ Inchen søteeløba tru srusralmerabe kurra, nømui lámparameran tamarøb mendabelø køn.

⁸ Inchen tru tratrøgatø tre isumeeløbe, tru tratrøgatø isuatø melabelane trenchibelø køn cha: “Ñimui aceiten kuchi namun ketøbsrumugu cha, namui lámparamerabe ke chab kwab amrrun” cha.

⁹ Inchen tru srusralmera tamara isuatø melabeløbe trencha løtabelø køn: “Kaimaysruandøbe cha. Kaguende ñimui lata namui lata nebunrraamøn cha. Trembe yanøbelairsø penønrrab ambay chibelø køn, ñimuyasiitøwei.”

¹⁰ Inchen tru tratrøgatø srusralmera aceiten penønrrab ambamnetø tru keg misrtrabiibe puptinchen, tru tratrøgatø isuatø melabeløbe keg misrtrabiiba kasharab fiestayumay kebamben, yandø yaskabwan kasrøbig køn.

¹¹ Inchen yana wendau tru kan srusralmeragucha trenchib pubelø køn: “¡Señor, Señor, namun yaskabwan kurtra!” chib.

¹² Inchen nøbe trencha løtabig køn: “Pøs nabe isa kømø, ñimune mumera kui ashmíg kur” cha.

¹³ Inchawei ñimbe pesannamø, ashiptø melay chibig køn Jesúsbe. Kaguende tru Møg Misra Arrubig arrumigwane ñimbe chi kwaløm attrab kui mørmøwei, ni chu uras attrab kui mørmøwei indan cha.

Anwan uta øyeeg marøbig lataig køn cha, kemesra wamindig

(Lc 19.11-27)

¹⁴ Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha: Kan møg yabsrømay inrrab, nui karuindiig melabelan wama, nui chi tøgagúilan asha marøb kønrrai trana ib lataikke.

¹⁵ Kan møigwan køsrønbe an tratrø mil tranøppe, møigwan køsrønbe pa mil, møigwan køsrømbe

milgue, mōigwandøgucha nōm maig martrapteelø kōben treeg trana, yandø inrrab yan cha.

¹⁶ Tru karuindiig megabig an trattrø mil utabiibe trutøga penab, yanøb incha, katøgan trattrø mil nemaran cha.

¹⁷ Inchen katø tru pa milwan utabikkucha katøgan pa mil nemaran cha.

¹⁸ Inchen tru milwan utabiibe pirau kan trab lalla, tru an tranøbigwei anwane truyu sōraptindan cha.

¹⁹ 'Indiibe yandø truba yana misrøb iben, tru karuindiig melabelan treeg marøb melønrrai karua pasrøbiibe katø arrua, nōm chitø maritashchab wamisra ashīb mendan cha.

²⁰ Inchen tru an trattrø mil utabig puabe, trendan cha: “Nai ashīb karubig, ñibe nan trattrø mil tranig kōmøh cha. Møimbe tru kōmnetø nabe katøgan trattrø mil nemara, yu srua arrur” tan cha.

²¹ Inchen truiibe trendan cha: “Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasrtrumøn tan chibig kōn. Incha kebarrua, naba truba kasraarau” tan cha.

²² Inchen tru karuindiig megabig pa mil utabiibe trendan cha: “Nai ashīb karubig, ñi nan pa mil tranig kōmøh cha. Møimbe katøgan pa mil nemara, yu tøgagur” tan cha.

²³ Inchen tru an tranøbiibe trendan cha: “Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas

nuwan martrai pasramønrnun cha, trendan cha. Kebarrua, incha naba truba kasraarau” tan chibig køn.

24 'Inchen tru mendig megabig tru milwan utabiibe trendan cha: “Nai ashib karubig, ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, ñiashib tsurig kømubendø, parøb, katø ñibe chiwandøgucha chi chippe, ke kandø chibig kui nabe ashibig kuabe, treekkurri nane kørig køben,

25 ñui anwan srua ya, pirau sørig køn cha. Inchendø ñui anwan utørra” tan chibig køn.

26 Inchene nui ashib karubiibe trendan cha: “Karuindiig megabig larrø kaig, trurrigu pøig køn cha. Pøs naashib ellgwainug kømubendø, ellmarigwan tulishib, naashib tsurinug kømubendø, parøb inchibig kui ashabe,

27 trube, maindi nai anwan bancoyu an utabelan pastrai tranamdiigwan tan chibig køn, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau utamig kønrrain cha.

28 Inchawei, nai anwan kerrawa, tru an diez mil tøgagwan tranay tan.

29 Kaguende tøgagwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrnun cha. Inchen chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha.

30 Incha i karuindiig megabig chigucha chi marmigwane wambig purø trømbø løstøyu wegut-say tan chibig køn. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun” cha.

Chu pirausrø misaamerandøgucha Tius maig kønrrabigwan asha marøb

31 'Møg Misra Arrubig nui tørguegwalmabigu tru maya ángelesmeraba arrua, wamisra nui ashib karub waig tørguegwalmabigu wamisrtrun.

32 Inchen yu pirau chi misaameratøgucha nui merrab tulundzunøben, nøbe nøørø, nøørø tarømartrun cha, kan ubisha ashibig ubishameranba, kabrameranba nøørø, nøørø tarømarøb lataitøweingue.

33 Incha ubishamerane kusrmay pønserøppe, kabramerane atsimay pønserønrrun.

34 'Incha Reybe tru kusrmay pønrrabelane trenchinrrun: "Nai Møskai ñimun mayanguen tab indiiløbe naimay amrruy cha. Incha Tius pirøwan marøb uraskurri ñimuyasig tamarig pasrabig tru ashib karub wainuguigwan ñimuyasig utay chinrrun cha.

35 Kaguende na parøgwai uñen, ñimbe na manrrai nan srørrig køn cha. Na pi mulgwai inchen, ñimbe pi mutchai srørrig køn cha. Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, ñimbe tab wamab, ya pebøb indig køn cha.

36 Asru chi kemig chigaig uñen, ñimbe nan tranig køn cha. Na kwanrrø tsuben, nan ñimbe ashchab amrruig køn cha. Kailan keeri yau na pasrøben, nan ñimbe neshchab amrruig køn" chinrrun cha.

37 'Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe trenchib løtab pønrrønrrun cha: "Señor, ¿ñi parøgwai uñen, nambe mana mamig srørrøb, katø ñi pi mulgwai indi ashabe, nambe pi mutchai mana srørrig køh? cha.

38 ¿Arruatiig chugucha pumikkaig uñen, nambe ñune tab wamab mana ya pebig køh? cha. ¿Asru kemig palai uñene, nambe mana tranig køh? cha.

39 Kabe ¿kwanrrø tsuben kui, kailan keeri yau keerig pasrøben kui, nambe mana neshchab amrrubrah?” chinrrun cha.

40 Inchen Reybe trencha lötørrun cha: “Pøs nabe ñimun cierton trendamørrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan mariibe, nan marig køn” cha.

41 'Incha katø atsimay pønrrabelangucha Reybe trenchinrrun cha: “Ñimbe nainukkurri tarømisray cha; kaigyu pønrrønrrai pønrsrailøbe, nugwaimandzigweimba, nui ángelesweimba tru managuen kwamø nag tamarig pasrabigumay ambay cha.

42 Na parøgwai uñen, ñimbe mamig srørrmuig køn cha. Pi mulgwai inchen, pi mutchai srørrmøwei indig køn cha.

43 Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, tab wamab nan ya pebmuig køn cha. Asru chi kemikkaig uñen, ñimbe nan tranmuig køn cha. Na kwanrrø tsub, katø kailan keeri yau na pasrab inchen, ashchab amrrumuig køn” chinrrun cha.

44 'Inchen nømbe trenchib pønrrønrrun cha: “Señor, ñune parøgwai uni ashib, pi mulgwai uni ashib, kabe chugucha pumikkaig uni ashib, asru chi kemikkaig uni ashib, kabe kwanrrø tsui ashib, kailan keeri yau pasrai ashib inchendø, ¿namgan ñun purugumuig kuitarru?” chinrrun cha.

45 Inchen Reybe trencha lötørrun chibig køn: “Pøs, nabe ñimun cierton trendamørrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan ñim chigucha marmuibe, nan treeg marmuig køn cha.

46 Iiløbe managatig purø trømbøig møra melamnumay tarømisra amrrun cha. Inchen tru

sølgandø tabeløbe managatig øsig purramsromay amrrun” chinrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

26

Jesúswan kemøra kwetchab waminchib

(Mc 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jesús iilan kerrigu chab waminchabe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

² —Ñimguen ashen pa kwalømyube Pascua Fiestan martrab køn cha. Inchen tru Møg Misra Ar-rubiibe kurusyu mesraig kønrrai tranig kønrrun— cha.

³ Inchen tru urastøwei sacerdotesperan karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba Caifás, tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdoti palacioyu tulundzunabelø køn.

⁴ Incha Jesúswan chinchagøben tammaytø chi isa køben kemøra, kwetchab waminchendø,

⁵ trenchibelø køn:

—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

Betanasrø kan ishug may irrabigwan Jesúswan itølushib

(Mc 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Betanasrø tru Simón leproso taigwei yau Jesús wabene,

⁷ kan ishug alabastro limetayu truba may irrabig netsiig truba nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn.

⁸ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, ishuwan trenchib namabelø køn:

—¿Ke ka yandøbe iigwane chinchabrre lushibig køh? cha.

⁹ Waachameran purugumig purø nuwei yanøbsruinrrun— cha.

¹⁰ Inchen Jesús wetøbeñabe, trenchibig køn:

—¿Ishuwane chi chibrren purrøgue? cha. Pøs iig nan mariibe truba tabig maran chibig køn.

¹¹ Kaguende waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagørrun cha. Trune nane treeg kønrraamøn cha.

¹² Ishug tru may irrabigwan nan asru itølusiibe nan søramigweyasig tamaran cha.

¹³ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan eshkab kusrenaniisrømbe tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesannamø, isuig kønrrain—chibig køn.

*Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb
(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)*

¹⁴ Judas, tru Iscariote taig, Jesús doce kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotesmeran karubelan ashchab yabe,

¹⁵ trenchibig køn:

—¿Jesúswan ñimui tasku tranene, nane chi tranrunrrague?— cha.

Inchen nømbe an treinta tranøbelø køn.

¹⁶ Inchen tru uraskurri Judasbe Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

*Señorwei Pascua mamig
(Mc 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)*

17 Tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta pølbasrøb kwaløm Jesúswei kusrenanøb pera uniilø nun ke-mallabe, trencha payibelø køn:

—¿Pascua mamigwan ñuimbe nambe chu tamarøm?— cha.

18 Inchene nøbē trenchibig køn:

—Ciudayu kan møweimay ambabe trenchinrri-gay cha: “Kusrennøbiibe trendan cha: ‘Nai urabe yandø puin køn’ cha. ‘Pascua maramigwan nai kusrenanøb pera uniiløba ñui yau martrab’ tan”— cha.

19 Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan mara, tru Pascuan tamarøbelø køn.

20 Inchen yandø yem køben, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu wawa,

21 mab wappe, trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrab køn— cha.

22 Inchen nømbe truba truba isui incha, kan kan nun payib mendabelø køn:

—¿Señor, kabe na købra chinderah?— chib.

23 Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Kan møikkøsrøn pirriwan i nindagutøwei naba kebishibig, truig nan ashig kømui inchibelaingatø misra, tranrrautan cha.

24 Tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truwan pureb iben, trune ¡tru møg waacha! tru Møg Misra Arrubig-wan ashig kømui inchibelan tranrrabigweimbu-rappe, yeekkucha kuita chibig køn, trembe trui-be kal-lamuig kuinguen søl købsruinrrun— cha.

25 Inchen tru Judas, tru ashig kømui inchibelain-gatø misra tranrrabiibe:

—¿Kusrennøbig, kabe na købra chinderah?— cha payene, Jesúsbe:

—Ñibe sølwein tan— chibig køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

26 Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan trenchib srørrøbig køn:

—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.

27 Incha katø copan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, nømun trenchib purøøbig køn:

—Søteeløba i copayuigwan mutsay cha.

28 Kaguende iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig kaig mariilan ulø paymø pesannaig kønrrai lusig køn cha.

29 Incha nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

Jesús Pedron, nan ‘ashmúig kur’ chinrrautan cha, kanmaytø eshkab

(Mc 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Incha yandø kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba,

31 Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe mayeeløba nagurrindø mõi yembe nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig pørig pasran cha:

Ubisha ashibigwan na kweechen,

ubishamerabe nøørøtø chab lulrrun, chibig.

³² Inchendø nabe katøyug øsiirappe, ñimguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun — chibig køn.

³³ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe managuen tarømisrmumønrrun — cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Pøs nabe cierton ñun trendamønrrun cha: Møi yemdøweinguen kallu wamømwøwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíg kur’ chinrrautan— cha.

³⁵ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñiba nan kwamig nebinguen, nabe managuen ñun ‘ashmíg kur’ chimumønrrun— cha.

Inchen mayeeløba nui kusrenanøb pera uniiløgucha treetøwein chibelø køn.

*Jesús Getsemanísrø Tiusba waminchib
(Mc 14.32-42; Lc 22.39-46)*

³⁶ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba, kanbalø Getsemaní taisrømay ambabe, trenchibig køn:

—Yu purramisray cha, na øsrø nai Møskaimba waminchab yamne.—

³⁷ Incha Pedronba, Zebedeowei nusrkalan pailanba pera yabe, truba isui, ni mumayguen tab kømui inchib menda,

³⁸ trenchibig køn:

—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørrømisra, naba ñimgucha kimø, purray— chibig køn.

39 Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, nui maløwan piraugatig kebachib sraløptinchabe, trenchib Tius Møskaimba waminchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain — cha.

40 Incha katø nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig køn:

—¿Kan uratøguen kimø, naba kasrig purrønrrab kaimatirru? cha.

41 Kimø, Tiusba waminchib purray chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.

42 Incha katøle Jesús Tius Møskaimba waminchab ya, trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan na muchimønrrai tarømaramgaig købene, trube, ñun maig maramdiig køben treeg martra— cha.

43 Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøweim purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanain purrøwa.

44 Incha nømun purramnetø katø pønmay kønrrabyu Tius Møskaimba waminchab ya, srøsrø mandø wamindig treetøwein chib waminchibig køn.

45 Incha nui kusrenanøb pera uniilaimay arruabe, trenchibig køn:

—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø ura pun cha, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku tranamig.

⁴⁶ ¡Kurray, chibig køn, amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan tranrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

Jesúswan kemøra srua ambub

(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús waminchib pasramne, Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe truba truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotemeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig køn.

⁴⁸ Tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune: “Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrrigay cha, eshkain købig køn. Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Kemørtrigay” cha.

⁴⁹ Incha Judasbe møi møi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, yandø yem køn!— cha.

Incha muchabene,

⁵⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai trendø lincha uñibig, chi martrab arruabe, mar— cha.

Inchen kaneløbe kemalla, Jesúswan kemøra, sruamrrab merrarrabelø køn.

⁵¹ Inchen møikkøsrøn Jesúsba pasrabiibe espadan wesrub, maya sacerdotemeran nø karub sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig køn.

52 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñui espadane wayinug way cha. Kaguende mutøgucha espadatøga kwayabiibe, espadatøgatøwei kweetsig kønrrun cha.

53 Ñi isubgan nai Møskawan miamønrraitamatirru cha. Na miabene, nøbe møindøweinguen ángelesmera muguen nebua mundzamgaig ørøbsruinrrun cha.

54 Pøs treeg købene, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg purainrrun taibe, trube, ¿chinha purainrrab kø?— cha.

55 Incha tru urastø Jesúsbe misaameran payibig køn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsi- imera køben sruar werrugue cha, nan kemørtrab, nabe kan niliig kui lata? Nabe kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen nane kemørmuig køn chibig køn.

56 Inchendø iig kerrigu øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabelø Tiuswei wamwan pørigu maig taig treeg nebunrrain kuig køn— cha.

Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø elachippa, mayeeløba chab luløptinchibelø køn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Incha Jesúswan merrarrabeløbe tru maya sacerdotsmeran nø karub sacerdote Caifáswei yamay nune srua ambubelø køn, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba tulundzuna pasrainuumay.

58 Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei ya wambiisrøngatig ya, umbu kebyabe, tru ashchay pønsraig pønrrabeløba wabig køn maig kørrømisrtashchab ashchab.

59 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø mayeeløbabe Jesúswan kwanrrai pasrtrab møilan køben ‘Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig køn’ chib isa waminchabelø labendø,

60 wetørranrrab kaimabelø køn, møiløgøben ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyeeg marøbig køn’ chib isa waminchibelø, truba werruppe werrubendø. Yandø truinchib køptø, pailø werrua,

61 trenchibelø køn:

—I møøbe øyah taig køn cha: “Nabe Tiuswei yawan pøtiicha, pøn kwalømyutø katø mara pasramønrrun”— cha.

62 Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Caifásbe kurra, Jesúswan payibig køn:

—¿Chigucha lètømønrrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchib køh?— cha.

63 Inchen trendaingucha, Jesúsbe chigucha lètømuben, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe trenchibig køn:

—Øsig wab Tiuswei munchiyu nabe ñun, ñi Cristo Tiuswei Nusrkain kuabe, ‘truig kur’ cha, namun eshkau tamønrrun— cha.

64 Inchene Jesúsbe trencha lètåbig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan cha. Katø nabe ñimune trendamønrrun cha: Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben

ñim ashib, katø srømbalærøngurri wañiyu arruben ashib inchen— cha.

⁶⁵ Inchen tru maya sacerdotessmeran nø karub sacerdotebe nui kewagúigwandøwei kølsrøb, trenchibig køn:

—I møøbe Tiuswane purø trømbøig waman cha. ¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrab kø? cha. Ñimdøweinguen Tiuswan tru purø trømbøig wamab wamindigwan møran chibig køn.

⁶⁶ Incha ¿ñimune maig asønata?— chiben, nømbe trencha løtabelø køn:

—Kaigwein køn cha. Kwabash— cha.

⁶⁷ Inchen nømbe malau illimbi itøtutamba, kur-ramba inchen, katøganeløbe pashaguchib

⁶⁸ trenchibelø køn:

—¡Cristo, mu kurragutsin kui, namun kelarrab eshkau pøs!— chib.

Pedro Jesúsuan ‘ashmíg kur’ cha isab

(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Inchen Pedrobe ya wambig wabene, kan mendig megabig srusrø kemallabe, trenchibig køn:

—Ñigucha galileasriig Jesúsba uñibig kuig kømøh — cha.

⁷⁰ Inchen Pedrobe mayelai merrab ‘ashmíg kur’ chib trenchibig køn:

—Ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.

⁷¹ Incha yaskabyu Pedro webibene, katøgan srusrø nun ashabe, katøganelan trenchibig køn:

—Øikkucha Nazaretsrø Jesúsba uñibig kuig kømøh — cha.

⁷² Inchene Pedrobe katøyug:

—‘Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur’ chib, trenchibig køn. Nabe tru møwane ashmiig kur— cha.

⁷³ Inchen yanayu truyu purrabeløbe Pedron kemallabe, trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein køn cha. Waminchibyutøguen møramdiig waminchibig køn — cha.

⁷⁴ Inchen Pedrobe:

—‘Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib, Tiusken ashen katø nabe isa waminchibgucha pasrømur chibig køn’. Tru møwane nabe ashmiig kur— chib.

Inchen tru urastø kan kallu wamaptinchen,

⁷⁵ Pedrobe Jesús øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: “Kalluguen wamømwatø, ñibe nan pønmayguen ashmiig kur chinrrun”, taigwan. Incha Pedrobe truyugurri webya, truba truba isuig kishibig køn.

27

Jesúswan Pilaton tranøb

(Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Yandø tør-raben, sacerdotesperan karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba mayeelø Jesúswan kwetchab treeg martrab kandø isua pønrramisrøbelø køn.

² Inchen nun lusra, srua amba, kubenadur Pilaton tranøbelø køn.

Judas kwaig

³ Judas, tru Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe, Jesúswan kwanrrai pasrig

kui ashabe, treeg marmumøtømab, truba truba isua, sacerdotesperan karubelanba, misagwan karubelø kølli misaameranba tru an treintan

⁴trenchib katø kebusrøbig køn:

—Nabe kaig marar cha, chi kaig marmø møwan kwanrrai tranøb.—

Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Øibe ñuimburab køn cha, namune trunune manguaasamø— cha.

⁵Inchene Judasbe anwan Tiuswei yau kebepappa, truyugurri webya yabe, naashigu tsi pasra, megamisrøppa, kwaptinchibig køn.

⁶Inchen tru sacerdotesperan karubeløbe tru anwan tulishabe, trenchibelø køn:

—I anbe yandø ani lushaig kaig an køn cha, Tiusweyasig an pusrinuube pusrmønrrai, merig køn— cha.

⁷Incha nømbe tru andøga køtsø marøbigwei tulwan penønrrab cha, treeg martrab kandø isua kørrømisrøbelø køn, tru peesrøngurri amrrub misaameran søramig tøgagønrrab cha.

⁸Inchawei tru pirøbe møin kwalømgatig “Ani Lusra Tul” cha wamig køn.

⁹Øyamay tru Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah taig treeg nebuig køn: “Tru an treinta, tru israelitasmera nune an øya pagaranrrab taig anwan nøm srua pønrramisra,

¹⁰trutøgabe køtsø marøbigwei tulwan penan taig, Señor nan maig karuig køben treeg” taig.

*Pilato Jesúsuan ‘¿øyeebe maig kø?’ cha payib
(Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)*

¹¹Incha Jesúsbe yandø kubenadurwei merrab pasrøben, nømbe trencha payibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey kətirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

¹² Inchen sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba ‘øyeeg kòn’ chib, ‘øyeeg marøbig kòn’ chib kømne, Jesúsbe chigucha lètømíig kòn.

¹³ Inchene Pilatobe trencha payibig kòn:

—¿Ñun chigøben yeeg chib kømne mørmøtirru?— cha.

¹⁴ Inchen Jesúsbe ni chi chib kuingucha manchagucha lètømuben, tru kubenadurbe ‘øyeebe maig kermab’ ke kwaara asha kørrømisrøbig kòn.

Jesúsuan yandø kwanrrai pasrøb

(Mc 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Tru fiesta kwalømmerawane kubenadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig købig kòn.

¹⁶ Inchen truyu Barrabás taig mayeelø mu kui asig kailan keerig yau pasrabig kòn.

¹⁷ Inchen tru nøm tulundzuna kømne, Pilatobe trencha payibig kòn:

—¿Ñimbe møigwan na elatsamig palain køgue cha, Barrabáswandeh, kabe Jesús tru Cristo taigwandeh?— cha.

¹⁸ Kaguende Pilatobe Jesúswane uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig kòn.

¹⁹ Inchen Pilatobe nø wamisra karub waigu srø wamnetø, nui sraimbe trenchinrrai eshkawa ørøbig kòn: “Ñibe ñuimburappe chigucha marmøta cha, ø møwan sølgandø tabigwane. Kaguende

mira yem purø trømbøig nan piaig køn cha, ø møkkurrindø.”

²⁰ Inchen sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misaamerane miamne indingarubelø køn, Barrabáswane elatchai miappe, Jesúswane kweetsingarunrrai.

²¹ Incha kubenadurbe katøle payibig køn:

—¿Ñimbe i pailan møigwan elatsamig palain køgue?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Barrabáswan!— cha.

²² Inchen Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Jesús, tru Cristo køn taigwane, nabe mandø indamø?— cha.

Inchene mayeeløba:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chiben,

²³ Pilatobe trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martrenchigue? cha. ¿Nøbe chi kalø marig kø?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chib.

²⁴ Inchen Pilatobe mumaygucha yandø chi maramgaig kui asha, trune mas mas trømbøig inchen, pi tranrrab øra, mayelai malau trenchib tasigwan kinabig køn:

—Nabe naimburappe i kwanrrabigweimburappe, chi marig kaagøn cha. Iibe ñimuimburab kønrrun— chib.

²⁵ Inchen maya misaabe trencha løtabelø køn:

—Nø kwawa ani lusiibe namuimburappa, namui uregweimburappa kønrrun— cha.

26 Inchen yandø Pilatobe Barrabáswan ka inrrai elacha, Jesúswane chab ichagutsingaruabe, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

27 Incha tru kubenadurwei suldaumerabe tru palacioyu Jesúswan mas umbusrø srua amba, maya suldau sètø nuim pøtøgatan tulundzunøben,

28 Jesúswan nui kewagúigwan wesrua, kan keeg kørrabig piguiig kørrabig itøguenanøbelø køn.

29 Incha kan kaldiig corona mara, petsøsrø, kusrmay taskube kan caña tsig trana, nui merrab tømønrsabe, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.

30 Katø illimbi tutamba, tru cañatøga turbøtø itsamba inchibelø køn.

31 Nun øyeeq marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru kørrabig kenanigwan wesrawa, nuiwan kenanabe, kurusyu mesrønrrab srua ambubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesrøb

(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Incha truyugurri webamba amben, kan møg Simón taig cirenesriig arrub pasrain køben, tru møywane Jesúswei kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.

33 Incha kanbalø Gólgota tainug pubelø køn (tru trenchippe, “Calaverasrøn” tainug).

34 Incha truyu Jesúswan vinoba, purø trømbø møb piba lindisaigwan mutchai yuuløbelø køn. Inchen Jesúsbe kaizhig muchamørabe, muchimuptinchibig køn.

35 Incha yandø kurusyu chab mesrabe, suldaumerabe Jesúswei kewagúilan mu merrarramig køtashchab suerte kuchibelø køn.

³⁶ Inchabe truyu chindashchab ashib purrabelø køn.

³⁷ Inchen nui tur palabe kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshk-abig. Truibe trenchibig pørig købig køn:

IIBE JUDIOSMERAĪ TRU REY JESUS KØN
chibig.

³⁸ Katø pagatø nileelangucha nøba kurusyu mel-srøbelø køn, kanun kusrmay, kanune atsimaygue.

³⁹ Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb,

⁴⁰ trenchibelø køn:

—¡Ñi tru Tiuswei yawan pøtiicha, katø pøn kwalømyutø kusranrrabiibe ñi kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Tiuswei Nusrkain kuabe, kurusyugurri pinaamø!— chib.

⁴¹ Incha sacerdotesmeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

⁴² —Kanelane kaigyugurri wesrubendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. Israel misagwei rey kuabe, møimbe kurusyugurri kørraarrubash cha, treenchene, nambe nun køremønrrun chibelø køn.

⁴³ Nøbe ¡katø! Tiuswandø isun cha. Trube, Tius nun undaguig kuabe, møimbe nun kwamønrrai marbash cha. Kaguende nøbe: “Tiuswei Nusrkain kur” taig køn— cha.

⁴⁴ Inchen nileelø nøba kurusyu melsraig mela-beløguen treetøwei nun tøga tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig

(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Inchen kwaløm tøbøtakkurri maaben las treskatig pirø ørø kerrigu løstiiig kørrømisrøbig køn.

46 Tre uras Jesúsbe truba mur trashib trenchibig køn:

—Elí, Elí ¿lama sabactani?— cha. (Trenchippe, “Nai Tius, nai Tius ¿chindimba nandø elachigu?” chib.)

47 Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:

—Øibe Elíaswan wamøtan— cha.

48 Inchen møi møi nømui utu møikkøsrøn kan ñab esponja lataigwan tranrrab lula, trunun køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, trunun mutchai trig pulusrøngatig nun yuuløbig køn.

49 Inchene kaneløbe trenchibelø køn:

—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsrannrab Elías attashchab— cha.

50 Inchen Jesús katøle mur trashabe, kwapt-inchibig køn.

51 Inchen tru urastø Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab søtø mesraibe pabaliig misrøb palasrøngurri kørrab kølsrøbig køn. Inchen pirøbe mur kønøben, nørrø sruumerabe pushen,

52 kwabelan sørin trabmerabe kuren inchibig køn. Inchen Tiuswei tarø mari misaamera truba nørrø kwabelai asrmeraguen øsiiraig købig køn.

53 Inchen Jesús kwawa, yandø katø øsiirabene, nømbe tru sørin trabmerayugurri webamba, tru Tiuswei tarø mari ciuda Jerusalénsrø kebambubelø køn. Incha misaameran mamdeelandø kømø, kenamisrøbelø køn.

54 Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiiba, truyu Jesúswan chindashchab ashib

pønrabelø katøganeløba pirø kønabigwan køben, chine purayaigwan køben ashabe, jkatø kørig købiitø! ke chinchimmørø inchib trenchibelø køn:
—jIsa kømø, iibe Tiuswei Nusrkain købwei indin køn!— cha.

⁵⁵ Inchen truyube ishumburmera truba nu yabsrøngurrindø ashib pønrabelø køn. Truiløbe Galileasrøngurri Jesúswei mendig amrruar, katø nømbe nun purugub linchibelø købig køn.

⁵⁶ Inchen tru ishumburwei utube María Magdalena køben, katø Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Zebedeawei nusrkalai usrin køben pønrabelø køn.

Jesúsuan sørig

(Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Yandø yem misren, kan truba pua møg Arimatea pirausriig José taig pubig køn, truikkucha Jesúswei mendig uñibig købig.

⁵⁸ Truibe Pilatoimay yabe, Jesúswei asrwan miaben, Pilatobe truigwan traningarubig køn.

⁵⁹ Inchen Josébe asrwan srua ya, kan lino llensu chishchiitøga kirra,

⁶⁰ kan peñayu José tru nuyasig søramig trab lalig srøig pasrabigu wayibig køn. Incha tru trabyu truba nu srugwan merrana, kebambinug kasma pasrabe, yandø ibig køn. ⁶¹ Inchen María Magdalenaba, katøgan Mariába sørinug pinrrøgue purrabelø køn.

Jesúsuan sørinug ashib pønrrørrai pønrsailø

⁶² Inchen katø kwaløm tru isram kwalømweyasig tamarøb kuin kwaløm chab puraiben, katø kwaløm, tru sábadø isrin kwalømbe, tru

sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba kanbalatø misra Pilaton ashchab ambabe,

⁶³ trenchibelø køn:

—Au, namui kubenadur, nambe isua ker cha; tru isa waminchiptiibe øsig uñippatø trendaig køn cha: “Kwawa, pøn kwalømyube katø øsiiramønrrun” cha.

⁶⁴ Inchawei treeg købene, ñibe pøn kwalømgatig sørigwan tab ashib tøgagønrrai karu, chibelø køn. Inchippa nui kusrenanøb pera uniilø yem amrrua, nui asrwan nilabgun cha. Incha misaam-eran ‘katø øsiirain køn’ chimønrrai. Treeg purayaisruandøbe si, trube, srøsrø isa wamindi lataikken kømø, katøbe purø trømbøig isa wamindig kønrrun — cha.

⁶⁵ Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—Suldaumera pønrrabelan pera ambay, cha. Ñim maig tamaramdiig køben, treeg tamartrigay— cha.

⁶⁶ Incha ambabe, tru sørin trabwan mu chinchimønrrai may tamarøbelø køn. Tru kasrøb srugwane kan sello mesrøb, katø truyu suldaumera ashib pønrrønrrai pønsrcøb, treeg inchibelø køn.

28

Jesús kwawa katø øsiirab
(Mc 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Indiibe yandø isrin kwaløm puraiben, tru srø trune pølbascøb kwaløm ullarbatø, María Magdalenaba, katøgan Mariaba tru sørinug ashchab ambubelø køn.

² Inchen mømimbe pirø truba mur kønaptinchibig køn, kaguende Señorwei ángel srømbalascøngurri kørraaruben. Inchabe sørin trabyu kemalla, tru

srug truyu kasrøbigwan wemalsra, tru srug pala wamisrøbig køn.

³ Tru ángelbe kan sre pilabig lataig tørbilabzhig købig køn, nui kewagúibe puløzhig kan pulø wañi latazhikke.

⁴ Inchen suldaumerabe trunun ashabe, kørig købiitø itønab, ke kwailø latailø warambuben,

⁵ ángelbe tru ishumburmerane trenchibig køn:

–Kørig kui inchimøtay cha. Ñimbe tru Jesús kurusyu mesraigwan lab kui, nabe ashar cha.

⁶ Yube mu kaagøn cha. Nøbe kwailai utugurri katø øsiirain køn cha, nø maig taig. Nun wayinug ashchab amrruy cha.

⁷ Incha mõimbe malla ambay chibig køn, nui kusrenanøb pera uniilan øyah chinrrab: “Jesúsbe øsiirawa, Galileasrømay ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan” chinrrab. Nabe ñimune yandø chab eshkar— cha, ángelbe trenchibig køn.

Jesús ishumburmeran kenamisrøb

⁸ Inchen ishumburmerabe tru sørinukkurri truba kwaariilø webambuppe, webambendø, truba kasrag luløb ambubelø køn, nui kusrenanøb pera uniilan eshkanrrab.

⁹ Inchen trunetø Jesúsbe nømun kenamisra, wamaptinchibig køn. Inchen nømbe Jesúswan kemalla, nui srøbmeran ira, køriibala tabig waminchibelø køn.

¹⁰ Inchen nøbe trenchibig køn:

–Chi kørig kui inchimøtay cha. Nai nunelan Galileasrømay amrrai eshkanrrab ambay chibig køn. Nømbe trusrø nan ashchun— cha.

Maig purayaigwan m̄r̄r̄ waminchim̄nrrai suldaumeran an n̄rr̄r̄ pagarab

¹¹ Incha ishumburmera ambub k̄mne, suldaumera m̄il̄ḡsr̄n tru ashib p̄nrrabel̄ ciudayumay ambabe, tru chi purayaigwan sacerdotsmeran karubelan kerriguh eshkabene,

¹² truil̄be tru misagwan karubel̄ k̄lli misaameraba maig maramigwan wamincha k̄rr̄mistrab tulundzunabe, suldaumerane an truba n̄rr̄r̄ pagarabel̄ k̄n.

¹³ Incha:

—Ñimbe øya chinrrigay chibel̄ k̄n: “Nam kib waramnet̄, nui kusrenan̄b pera uniil̄ amrrua, Jesúswei asrwane nilin k̄n” cha.

¹⁴ Inchippa kubenadur wamm̄r̄b chinchene, trube, trunune nam asam̄nrrun chibel̄ k̄n. Ñimun chi puraim̄nrrai.—

¹⁵ Inchen suldaumerabe anwan uta, maig karuben treeg mar̄bel̄ k̄n. Incha øyeeg purayaig k̄n chib wamindiibe judíosmerai utube m̄in kwal̄mgatig wambe larr̄bitsig pasrabig k̄n.

Jesús nui kusrenan̄b pera uniilan martrai pur̄ nuig karua pasrig

(Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Inchen tru once kusrenan̄b pera uniil̄be Galilea pirau tunsr̄ Jesús eshkainuumay ambubel̄ k̄n.

¹⁷ Incha Jesúswan ashippe, k̄riibala tabig waminchibel̄ k̄n, m̄il̄be ‘¿truig k̄h? kabe, ¿peg k̄h? chindermab’ isuat̄gucha.

¹⁸ Inchen Jesúsbe n̄mun kemallabe, trenchibig k̄n:

—Tiusbe srømbalærø lata, pirau lata chiwandøgucha mu mandamgaig marøb karumigwane nan tranig køn cha.

¹⁹ Treeg købene, yu pirau maya misaameran mundøgucha na kusrenanigwan marøb melabelø kønrai martrab amrrigay cha, Møskaweimba, Nusrkaweimba, Espíritu Santoi munchiyuba misaameran piu umbu ulsrøb.

²⁰ Incha na ñimun maig karuigwan kerriguh trunun møra martrai kusrenrrigay chibig køn. Inchen nabe naimburappe kwalømmørig srabe kwalømgatig ñimba pasramønrrun — cha, trenchibig køn Jesúsbe.

**Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume
diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi
New Testament in Guambiano**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Guambiano

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9